

ЖЕТА

ЧАСОПИС

3/161 березень 2020

ЛЬВІВСЬКА АРХІЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

Послання Папи Франциска на Великий піст 2020

«Ми вас благаємо в ім'я Христа: примиріться з Богом!» (2 Кор. 5, 20)

Дорогі брати та сестри!

Також і цього року Господь дарує нам сприятливий час, щоби з оновленим серцем приготуватись до святкування великого Таїнства смерті та воскресіння Ісуса, яке є основою особистого та спільного християнського життя. Ми повинні розумом та серцем постійно повертатися до цього Таїнства. Насправді, воно не перестає зростати в нас тією мірою, якою ми дозволяємо бути охопленими його духовним динамізмом та приєднуємось до нього нашою вільною й великодушною відповіддю.

Пасхальне Таїнство, основа навернення

Радість християнина випливає від слухання та прийняття Доброї Новини про смерть і воскресіння Ісуса: керигми. Вона підсумовує Таїнство тієї любові, яка є «такою реальною, такою справжньою, такою конкретною, що пропонує нам стосунки, повні щирого та плідного діалогу» (Ап. напоумлення «Christus vivit», 117).

Хто вірить у це звіщення, відкидає брехню, згідно з якою, наше життя мало би походити від нас самих, тоді як у дійсності воно народжується з любові Бога-Отця, з Його волі дати життя в повноті (пор. Ів. 10, 10). Якщо, натомість, ми слухаємо улесливий голос «батька брехні» (пор. Ів. 8, 45), ризикуємо зануритися у прірву абсурду, досвідчуючи пекло вже тут, на землі, про що, на жаль, свідчить багато драматичних подій з особистого і колективного людського досвіду.

Тому в цьому Великому пості 2020 року я хотів би звернутись до кожного християнина із тим, що я вже писав до молоді в Апостольському напоумленні «Christus vivit»: «Поглянь на розпростерті обійми розп'ятого Христа, дозволяй завжди наново себе спасти. І коли ти наближаєшся, аби визнати свої гріхи, твердо вір у Його милосердя, яке тебе визволяє від провини. Сподидай Його кров, пролиту з великою любов'ю, і дозволяй, щоб вона тебе очистила. Таким чином ти зможеш завжди наново відроджуватись» (н. 123). Пасха Ісуса не є подією минулого: завдяки силі Святого Духа вона завжди актуальна й дозволяє нам з вірою бачити і доторкатись Христового тіла у стількох страждаючих людях.

Невідкладність навернення

Корисно глибше роздумати над пасхальним Таїнством, завдяки якому нам було дароване Боже милосердя. Досвід милосердя в дійсності є можливим лише в контакті «лицем у лице» із розп'ятим та воскреслим Господом, «який полюбив мене й видав Себе за мене» (Гал. 2, 20). Йдеться про діалог від серця до серця, від друга до друга. Що чому під час Чотиридесятниці такою важливою є молитва. Перш ніж бути обов'язком, вона виражає необхідність відповідати на Божу любов, що завжди нас випереджує та підтримує. Насправді християнин молиться, усвідомлюючи, що він є любленим, хоча й на це не заслуговує. Молитва може набувати різні форми, але в Божих очах насправді важливим є те, що вона проникає до нашого ества, розбиває затверділість нашого серця, аби дедалі більше навернути його до Нього і до Його волі.

Тому в цей сприятливий час дозволюмо, як Ізраїль, дозволюмо вести нас у пустиню (пор. Ос. 2, 16), аби ми змогли нарешті почути голос нашого Нареченого, дозволяючи цьому голосові наново прозвучати в нас ще з більшою глибиною та відкритістю. Чим більше ми дозволимо, щоб нас охопило Його Слово, тим більше зможемо до-свідчити Його безкорисливе милосердя щодо нас. Отож, не дозволюмо, щоб цей час благодаті проминав даремно, в зарозумілій ілюзії, що це ми є господарями часів і способів нашого навернення до Нього.

Палке прагнення Бога діалогувати із Своїми дітьми

Той факт, що Господь ще раз пропонує нам час, сприятливий для нашого навернення, ніколи не слід сприймати як само собою зрозуміле. Ця нова можливість повинна викликати в нас почуття вдячності та розбудити нас з власної сонливості. Незважаючи на іноді навіть драматичну присутність зла в нашому житті, як також і в житті Церкви та світу, цей простір, запропонований для зміни напрямку, виражає наполегливу Божу волю не переривати з нами діалог спасіння. В розп'ятому Ісусі, якого «Бог зробив гріхом задля нас» (2 Кор. 5, 21), ця воля дійшла аж до того, що на Його Сина впали всі наші гріхи, аж до тієї міри, що «поставили Бога проти Бога», як зазначив Папа Венедикт XVI (пор. Енцикліка «Deus caritas est», 12). Бог насправді любить також і Своїх ворогів (пор. Мт. 5, 43-48).

Діалог, який Бог хоче встановити з кожною людиною за допомогою пасхального Таїнства Свого Сина, не є таким, який приписувався мешканцям Афіні, які «на

те тільки витрачали час, щоби щось говорити, або слухати останні новини» (Ап. Діяння 17, 21). Цього роду балаканина, продиктована порожньою та поверховою цікавістю, характеризує світськість усіх часів, і в наші дні вона може проникати також у спотворене використання засобів масової інформації.

Багатство, яким потрібно ділитись, а не нагромаджувати його лише для себе

Поставити Пасхальне Таїнство в центр життя означає відчувати співчуття до ран розп'ятого Христа, які бачимо в численних невинних жертвах воєн, зловживань щодо життя, починаючи від ще ненародженої до похилої віком людини, численних форм насильства, екологічних катастроф, несправедливого розподілу земних благ, торгівлі людьми в усіх її формах і нестримного прагнення прибутку, що є формою ідолопоклонства.

Також і сьогодні важливо закликати чоловіків і жінок доброї волі ділитися власними добрими з найбільш потребуєчними через милостиню, як форму особистої участі в побудові справедливішого світу. Ділення в милосердній любові вчиняє людину ще людянішою; накопичення ж загрожує спотворити її людяність, замикаючи у власному егоїзмі. Ми можемо й повинні йти ще далі, беручи до уваги структурні виміри економіки. З цієї причини під час Великого посту 2020 року – від 26 до 28 березня – я скликав до міста Ассізі молодих економістів, підприємців та change-makers («творців перемін») з метою зробити внесок у накреслення справедливішої та інклюзивної економіки, ніж сучасна. Як неодноразово повторював Вчительський Уряд Церкви, політика є видатною формою милосердя (пор. Пій XI, Промова до FUCI, 18 грудня 1927 р.). Те саме стосується економіки, займаючись нею з таким самим євангельським духом, що є духом Блаженств.

Призиваю заступництво Пресвятої Діви Марії на наступний Великий піст, щоби ми прийняли заклик дозволити примиритись з Богом, зосередили погляд серця на Пасхальному Таїнстві й навернулися до відкритого та щирого діалогу з Богом. Таким чином ми зможемо стати тим, що Христос говорить про Своїх учнів: сіллю землі та світлом світу (пор. Мт. 5, 13-14).

Папа Франциск
Рим, при базиліці святого Івана на Латерано, 7 жовтня 2019 року,
в день літургійного спомину Пречистої Діви Марії Вервиці
Джерело: «Vatican News»

Відбувся собор Львівської архієпархії УГКЦ

29 лютого у Львівській духовній семінарії Святого Духа відбувся собор Львівської архієпархії на тему: «Еміграція, поселення та глобальна єдність УГКЦ». Очолив собор Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський. Участь у соборі взяли Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, Преосвященний владика Теодор, єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії, представники духовенства, богопосвячені особи та миряни.

Зустріч розпочалася молебнем до Пресвятої Богородиці, який очолив владика Володимир. Відтак зі вступним словом до учасників собору звернувся Митрополит Львівський. Наголосивши на актуальності виклику глобальної єдності нашої Церкви, архиєрей закликав до плідної праці та розгляду поставлених питань.

Доповідачі розкрили розуміння душпастирювання Церкви як в Україні, так і за її межами. Єрм. Юстин Бойко, представник пасторально-місійного відділу ЛА УГКЦ, звернув увагу на роль парафії у житті Церкви, виклики та можливості для неї в актуальному служінні, моделі функціонування парафії, її стан та перспективи розвитку.

Диякон Сергій Касьянчук розповів про діяльність Світового конгресу українців та його співпрацю з УГКЦ в питаннях душпастирства діаспори, зацентрувавши на тому, що її представники зараз активно долучаються до суспільного і духовного життя в Україні, ознайомив із вже досягнутими цілями та ідеями майбутніх проєктів співпраці.

Преосвященний владика Тодор поділився досвідом власного душпастирювання, заторкнувши проблему внутрішньої міграції та виклики, що стоять перед Церквою в умовах вимушеного переселення українців. Також владика звернув увагу на необхідність створення місійних інститутів, які готуватимуть духовенство до проповіді Слова Божого по цілому світі, де є потреба. Адже громади УГКЦ розсіяні територіально дуже широко, і кожна з них потребує духовної опіки. Визначальними елементами єдності УГКЦ є літургійний обряд, спільні душпастирські плани, плекання синодальної єдності; плекання патріаршої структури – сприйняття особи патріарха як знака і служителя єдності; розвиток духовної спадщини, розвинутої і збереженої попередніми поколіннями.

Отець Ростислав Пендюк, голова комісії у справах молоді КГВА, акцентував на душпастирстві в умовах глобалізації, зокрема, на формуванні свідомого парафіянина, праці з молоддю в Церкві. Доповідач наголосив на тому, що великим завданням Церкви є показати молодим людям, які сьогодні найчастіше мандрують, обличчя Церкви, яка є цілковитим продовженням місії Христа.

З особистим свідченням виступила п. Марта Яцишин, поділившись досвідом міграції та еміграції, в умовах яких опиралась на співпрацю з місцевими парафіями УГКЦ, описавши виклик пошуку спільноти за кордоном та роль Церкви у житті емігранта.

Після праці в групах учасники собору сформулювали резолюцію, що подає пропозиції на VII сесію Патріаршого Собору. Патріарший Собор відбудеться у Львові у серпні цього року і розглядатиме тему еміграції та глобальної єдності УГКЦ на основі напрацювань архієпархіяльних і єпархіяльних соборів нашої Церкви у цілому світі.

Завершився собор Львівської архієпархії словом архиєрея та молінням Великої Вечірні.

Прес-служба Львівської архієпархії

Розпочалася організація святкування 155-ліття від дня народження Праведного Митрополита Андрея

4 березня в Митрополичих палатах Святоюрського комплексу відбулася перша робоча зустріч координаційної ради з обговорення заходів гідного вшанування 155-ї річниці від дня народження Праведного Митрополита Андрея Шептицького. Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, розпочав зустріч із молитви та благословив на плідну працю.

До координаційної ради входять представники духовенства, громадських організацій, влади. Очолив координаційну раду єрм. Юстин (Бойко), синкел у справах монашества Львівської архієпархії.

Ці заходи протягом року будуть спрямовані на більшу популяризацію постаті Праведного Митрополита, проведення конференцій, досліджень, зустрічей, присвячених його життю та діяльності.

Прес-служба Львівської архієпархії

Митрополит відвідав м. Золочів

1 березня Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, відвідав парафію бл. Миколая Чарнецького у Золочеві. Тут митрополит звершив Архиєрейську Божественну Літургію та увів адміністратора парафії о. Михайла Сукмановського в уряд пароха.

У слові-проповіді на Сиропусну неділю архиєрей закликав до доброго і плідного посту через виконання умов та працю над собою: «В часі посту необхідно звернути велику увагу на молитву, покаєння, тобто щире визнання гріхів, уникати не тільки гріхів, але й нагоди до вчинення беззаконня. Чинімо милостині з того, що посідаємо, бо це могутній середник отримувати прощення та дарування кар і тут, на землі, й у вічності».

В часі відвідин митрополита також розпочалося навчання в Дяківській школі при парафії бл. Миколая Чарнецького.

Дияконські рукоположення Юрія Ганущака та Михайла Гусака

У неділю Прощення, 1 березня, Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, відвідав парафію Вознесіння Господнього (м. Львів, вул. Широка, 81а). Тут владика у співслужінні місцевого та запрошеного духовенства звершив Архиєрейську Божественну Літургію і Чин Всепрощення. В часі Літургії архиєрей рукоположив у дияконство піддияконів Юрія Ганущака та Михайла Гусака.

Прес-служба Львівської архієпархії

Митрополит відвідав с. Зубру

22 лютого Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, відвідав із пастирським візитом парафію прп. Параскевії в с. Зубра. Тут митрополит звершив Архієрейську Божественну Літургію.

У слові-проповіді архієрей закликав вірних дбати про власну душу задля Божої любові та вміти віддаватися Йому: «Не забуваймо, що Бога необхідно любити усім серцем та всією душею. Він повинен займати перше місце в душі людини, тому упорядкуймо наше практичне життя згідно з Божою волею, а не своїми судженнями. Коли візьмемо в руки гарну кришталеву чашу і побачимо, що вона чудово сяє на сонці, але щербата на краєчку, цей брак знеохотить нас придбати цю річ. Бог також не бажає бачити в людині негативної духовної щербини на душі!»

По завершенні Літургії Високопреосвященний владика привітав пароха цієї парафії о. Олега Пігія із його 40-річчям: «Щасливі ті, хто своїм життям визнає Бога перед людьми! І Ви, добродіє отче Олеже, визнаєте Господа своїм молінням та свідчите про Нього багато разів кожного дня, бо це – скарб Ваш!»

Прес-служба Львівської архієпархії

Освячення каплиці в Українській академії друкарства

27 лютого в першому корпусі Української академії друкарства відбулося освячення оновленої каплиці. Чин освячення каплиці св. Кирила і Методія здійснив Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, а після того вся спільнота молилася Архієрейську Божественну Літургію. Співслужили владіці Володимирі о. Андрій Хомишин, синкел у справах капеланства ЛА, о. Юрій Остап'юк, голова Центру студентського капеланства ЛА, о. Мар'ян Мисяковський, студентський капелан.

Після Літургії владика Володимир відзначив грамотами п. Богдана Дурняка, ректора академії, п. Любов Тупичак та п. Ореста Хамулу, стараннями яких відбулося оновлення каплиці. Крім того, владика висловив вдячність і тим, хто ремонтував каплицю, і тим, хто служить у ній, – студентським капеланам.

На завершення архієрей зі священниками поблагословили роботу вченої ради академії, яка якраз розпочала свою роботу.

Джерело: Kapelanstvo.info

Вшанування пам'яті героїв Небесної сотні

20 лютого при Меморіалі героїв Небесної сотні у Львові помолилися за тих українців, які під час Революції гідності віддали життя за майбутнє своєї держави. Присутні поклали лампадки до Меморіалу. До молитви долучилися представники усіх християнських конфесій Львова. Моління відбувалося у супроводі хору Львівської православної богословської академії ПЦУ.

Участь в екуменічній молитві взяв Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії. У пам'ятному слові він наголосив: «Спільна пам'ять і спільна молитва – це є перша річ. Але буває проблема, коли емоції беруть верх над розумом. Ми чули сьогодні у євангельському слові, що коли юрба вимагала розп'яти Ісуса, стояло питання: «А чому?» – і тоді народ ще більше кричав. Не було логіки, не було аргументів. Саме ці події відображає це сьогоднішнє місце – Меморіал. Водночас, приходячи сюди, ми розуміємо, що у будь-який момент можемо так кінцево зустрітися з Богом, як зустрілися наші Герої. Але це не для того, щоб бути у розпачі і депресії. Ні! Для того, щоб плекати надію, віру, щоби кров їхнього патріотизму була насінням для нашої національної свідомості».

«Духовна велич Львова»

Речник Львівської архієпархії УГКЦ закликав використовувати засоби гігієни у храмах

Капелан Львівської міської ради та речник Львівської архієпархії УГКЦ о. Павло Дроздяк закликав використовувати засоби гігієни у церквах для того, щоб зменшити ризики поширення будь-якої інфекції, в тому числі коронавірусу, який вже зафіксували в Україні. Також він наголосив на важливості правильного інформування про поширення цієї епідемії та не піддаватися паніці. Свої думки він озвучив 5 березня під час сесії міськради.

За словами отця Павла, він ініціював засідання позачергової ради церков Львова, щоб вирішити, як правильно священники мають інформувати парафіян про поширення епідемії та використання засобів гігієни для зменшення ризиків усіх інфекцій.

«Ви знаєте, що у європейських містах, де зафіксоване поширення вірусу, були заборонені меси. Коли ми говоримо про Львів, який є релігійним за своїм характером, то, без сумніву, для нас це велика проблема. Для того, аби наші вірні змогли комфортно відвідувати наші храми та не боятись, ми пропонуємо багато засобів дезінфекції та гігієни», – зазначив речник Львівської архієпархії УГКЦ.

Також священник наголосив, що важливо коректно подавати інформацію, не поширювати фейків та не піддаватися своїм страхам та паніці. «Коли ми подивимось на статистику, то побачимо, скільки людей гине за один день не від вірусу, а від злоби, ненависті та байдужості. Набагато більше людей вмирає не від вірусу, якого ми так з нетерпінням чекаємо, аби з ним боротись. Ми не сховаємось від вірусу нікуди, тому що, на превеликий жаль, як я і сказав, він усередині нас. Це – вірус ненависті. Наше завдання – викоринити його з нашого буття», – наголосив о. Павло Дроздяк.

Джерело: Zaxid.net

У Ватикані відбулася зустріч Папи Франциска з Блаженнішим Святославом

29 лютого Папа Франциск зустрівся з Блаженнішим Святославом. Зустріч відбулась у будинку святої Марти у Ватикані, в приватному офісі Святішого Отця.

Блаженніший Святослав повідомив Папу Франциска про підготовку до Патріаршого Собору УГКЦ на тему еміграції, поселення та глобальної єдності УГКЦ. «Йдеться, – пояснив Блаженніший Святослав, – про справжній синодальний шлях кожної нашої локальної спільноти, який Українська Церква переживає у своєму глобальному вимірі. Масовий виїзд українців зі своєї країни внаслідок війни – феномен, який різко змінює обличчя нашої Церкви та ставить перед нею нові невідкладні виклики». Саме тому гаслом цього Собору є слова: «Твоя Церква завжди і всюди з тобою».

Предстоятель УГКЦ також розповів Папі про втілення постанов минулорічного Синоду, який проходив у Римі 1-10 вересня минулого року, та про кроки в опрацюванні нового душпастирського плану на наступні десять років. «У центрі уваги цього душпастирського плану є людська особа, її рани та надії», – наголосив Блаженніший Святослав.

Папа Франциск висловив свою повну підтримку пасторальних ініціатив УГКЦ і наголосив на необхідності ефективного супроводу з боку Церкви-матері своїх дітей, розсіяних по всьому світі. Східні Католицькі Церкви, відповідно до власної традиції та сучасних потреб, покликані зробити внесок у пошук найкращих пастирських методів.

На завершення аудієнції Блаженніший Святослав подарував Папі Франциску ікону Пресвятої Богородиці, що розкриває обійми над українською землею. Ікона написана на дошці з-під ящика для набоїв і є символом страждань українського народу внаслідок війни на Сході, преображених у молитву. «Ця ікона є голосом болю України та молитвою за справедливий мир в нашій країні», – сказав Глава УГКЦ, даруючи ікону Римському Архієреєві.

Святіший Отець запевнив Блаженнішого Святослава у своїй постійній увазі до подій в Україні та молитвах за справжній мир для неї. «Не тимчасові перемир'я, але щире прагнення порозуміння та діалогу можуть принести їй мир», – сказав на завершення Папа Франциск.

Секретаріат Глави УГКЦ в Римі

Блаженніший Святослав привітав Патріаршою грамотою о. Івана Кротця з нагоди 50-річчя ієрейських свячень

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви привітав Патріаршою грамотою отця-архимандрита Івана Кротця, довголітнього пароха собору святих Володимира і Ольги у Чикаго (США) з нагоди святкування 50-річчя ієрейських свячень.

«Цього дня заносимо до престолу Всевишнього наші молитви, дякуючи Йому за те, що покликав Вас на дорогу служіння Церкві й рідному народові, обдаровуючи безцінним даром – участю в Христовому священстві», – йдеться у тексті грамоти.

Отець Іван своїми стараннями задля Божої слави і блага Церкви здобув собі добру славу та повагу в тих, кому служить протягом багатьох років. «Ви завжди залишалися вірним сином своєї Церкви та, зокрема, патріарха Йосифа. Завдяки Вашій посильній допомозі вдалося реалізувати десятки проектів, що сприяли розвитку нашої Церкви та утвердженню її патріаршого устрою», – сказано у привітанні.

Висловивши подяку, визнання і похвалу ювіляру, побажали рясних Божих благословень, допомоги Святого Духа в усіх починаннях на славу Богу та для добра нашого народу.

Департамент інформації УГКЦ

Великопосна екоініціатива УГКЦ 2020 фокусується на культурі відповідального лісокористування

З початком Великого посту вже традиційно стартувала великопосна ініціатива «Екологічне навернення для порятунку створіння», яку вже десятий рік поспіль проводить Бюро УГКЦ з питань екології, щоб допомогти глибше й повніше пережити процес покаяння і навернення до Бога завдяки поглибленню свідомості щодо відповідальності за створений Богом світ та шляхів її здійснення у повсякденному житті кожної людини.

Головними завданнями ініціативи є привернути увагу віруючих людей та громадськості до екологічних проблем; сприяти поширенню екологічного вчення Церкви; ініціювати освітньо-виховні та молитовні заходи, а також практичні акції екологічного спрямування; заохочувати до діл милосердя стосовно ближніх та Божого створіння – природи.

Цього року великопосна ініціатива «Екологічне навернення для порятунку створіння» фокусується на культурі відповідального лісокористування.

У рамках великопосної екоініціативи отримають своє логічне продовження також багато різноманітних освітньо-виховних, молитовних та практичних екологічних заходів та акцій, які з року в рік проводить Українська Греко-Католицька Церква у час святої Чотиридесятниці, як, наприклад, «Година Землі», «Посади дерево миру», «Парафіяльні сади», «Здай макулатуру – посади дерево», «Ні підпалам!», «Вшануймо померлих без шкоди для живих» та ін.

Інформаційна служба Бюро УГКЦ з питань екології

Чотиридесятниця Божого Сина полягала в тому, щоб увійти в пустелю створіння, аби воно знову стало садом сопричастя з Богом, як було до первородного гріха.

Лілія Франциск

В'язничні капелани зустрілися з довічно ув'язненими з нагоди початку Великого посту

27 лютого в Івано-Франківській установі виконання покарань №12, що знаходиться на території парафії Зіслання Святого Духа УГКЦ, відбулася молитовна зустріч з довічно ув'язненими. Розпочалася вона Божественною Літургією, яку відслужили в'язничні душпастирі та сотрудники парафії Зіслання Святого Духа о. Арсен Панчак і о. Василь Сливоцький.

Метою зустрічі було заохотити присутніх духовно підготуватися до часу Великого посту. З цієї нагоди багато ув'язнених виявили бажання покаятися та приступили до Святих Таїнств Покаяння і Євхаристії.

По завершенні спільної молитви за солодким частуванням в'язні, волонтери та душпастирі поділилися своїми думками щодо Великого посту. Священики пригадали присутнім про головну настанову Євангелія, з якою маємо вирушати у Великий піст: «Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш небесний простить вам» (Мт. 6, 14). Саме через прощення відкривається духовна перспектива посту, його покликання: реалізувати наш талант творити добро ближньому, властивий кожній людині як визначальна частина дару подібності до Бога.

В'язничні душпастирі висловлюють подяку керівництву установи за постійну підтримку та сприяння у проведенні молитовних заходів для в'язнів.

Департамент інформації УГКЦ

У Харківському екзархаті пройшов Собор на тему «Еміграція, поселення і глобальна єдність УГКЦ»

29 лютого під головуванням владыки Василя Тучапця у Харкові пройшов собор Харківського екзархату на тему «Еміграція, поселення і глобальна єдність Української Греко-Католицької Церкви».

Зустріч розпочалася Архирейською Літургією в храмі святих апостолів Петра і Павла катедрального собору святого Миколая. На початку владыка Василь привітав усіх учасників та гостей екзархального собору та коротко охарактеризував тему й актуальність заходу. «Важливо, щоб люди, які покинули свої домівки, відчули, що Церква з ними і хоче їм допомогти», – підкреслив архирей.

Учасникам собору були представлені доповіді о. Сергія Ковалю «Відповідь Церкви на виклики внутрішньої міграції на прикладі «Карітасу Харків», о. Віталія Храбатина «Мігранти й емігрування як вираження християнського поклонання і духовної надії, яка прагне більшого» та п. Олексія Усенка, начальника відділу у справах релігій і національностей Сумської ОДА, «Міграційні процеси. Історія та сучасність».

Після цього відбулася робота в групах та підбиття підсумків обговорень. У ході дискусії було розглянуто низку питань. Зокрема, йшлося про програми та заходи в парафії для вимушено переселених осіб чи тих родин, члени яких перебувають на заробітках. Також було звернено увагу на співпрацю між парафіями та спільнотами екзархату.

На завершення роботи учасники прийняли резолюцію-пропозицію на VI сесію Патріаршого Собору, а також було оголошено делегатів, які представлятимуть Харківський екзархат на Патріаршому Соборі.

Зазначимо, що Патріарший Собор УГКЦ «Еміграція, поселення і глобальна єдність Української Греко-Католицької Церкви» відбудеться 26-29 серпня 2020 року у Львові. Гаслом собору буде фраза «Церква є завжди і всюди з тобою».

Прес-служба Харківського екзархату УГКЦ

Волонтери «Майстерні милосердя» організують Великодній сніданок для жителів геріатричного пансіонату

Благодійники волонтерської дружини «Майстерня милосердя», що діє у Львові при Комісії УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я Патріаршої курії, опікуються жителями Львівського геріатричного пансіонату та пацієнтами кількох лікарень Львова.

1 березня друзі-волонтери та їхні однодумці зустрілися, щоб окреслити плани на майбутнє. Цьогоріч вони запланували організувати Великодній сніданок для людей похилого віку, які мешкають у Львівському геріатричному пансіонаті, а також долучитися до масштабних заходів, які організовує фонд «З янголом на плечі» на підтримку дітей з онкологією.

«Передусім зараз плануємо організувати смачний Великодній сніданок для жителів Львівського геріатричного пансіонату. Щоб залучити на це фінанси, голова комісії душпастирства охорони здоров'я с. Севастіяна Карвацька, яка майстерно малює писанки, проведе кілька майстер-класів. Долучитися зможуть усі охочі. Інформація про цю подію буде на нашому сайті комісії у справах душпастирства охорони здоров'я, який вже активно працює», – кажуть організатори зустрічі.

До слова, силами волонтерської дружини «Майстерня милосердя» вже було організоване Різдвяне частування для бабусь і дідусів з геріатричного пансіонату. Вони потім зізнавалися, що смачнішого частування ще не куштували. Це й надихнуло волонтерів зробити Великодній сніданок.

Крім того, на черговій зустрічі благодійників «Майстерня милосердя» отримала свій логотип-символ, який створила талановита юна художниця Андріанка Чухній.

«Духовна велич Львова»

У с. Мар'янівка на Тернопільщині віднайшли старовинні ікони

28 лютого настоятель храму УГКЦ с. Мар'янівка (Тернопільський район) о. Іван Зозуля спільно зі старшим братом Петром Костиком та майстрами, які здійснювали підготовчі роботи з перекриття храму, віднайшли старовинні ікони, вік яких становить 126 років.

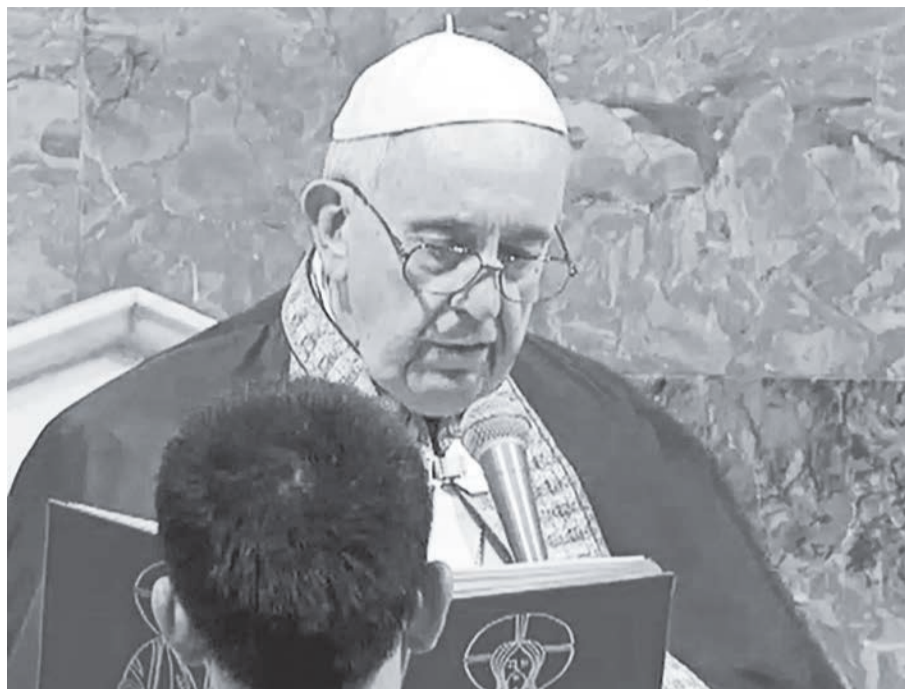
«Радісна знахідка відкриває нам автентичну духовну спадщину нашої парафії, – розповідає о. Іван Зозуля, декан Великоберезовицький. – Що більше: ми отримали підтвердження, що головними фундаторами храму була сім'я Романа та Ксенії Малевичів. Це, безумовно, нові цінні знахідки для історії сакрального мистецтва УГКЦ і парафії в с. Мар'янівка».

Священик також повідомив, що за участю комісії у справах сакрального мистецтва Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ громада парафії відреставрує знайдені ікони.

Департамент інформації УГКЦ

Папа висловив підтримку хворим на коронавірус

Святіший Отець виявив близькість до хворих на коронавірус та закликав виявити солідарність зі страждаючими. «Я хочу ще раз висловити свою близькість хворим на коронавірус і медичним працівникам, що ними опікуються, а також цивільній владі та всім, хто бере участь у наданні допомоги пацієнтам та в протидії інфекції».

Цим зверненням через Твіттері 6 березня Папа Франциск висловив підтримку не-дужим на коронавірус, закінчивши свої духовні вправи-реколекції, під час яких він залишався у Ватикані, щоб одужати від застуди.

В другому посланні через Твіттер Святіший Отець нагадав віруючим, що Великий піст – це час, щоб виявити солідарність з терплячими та потребуєчними. «Великий піст – це відповідний час для того, щоб виявити чутливість до болю того, хто страждає і не знаходить нікого, хто б йому допоміг. Це час, в якому співчуття конкретно проявляється в солідарності, в опіці над іншими».

«Vatican News»

Ватикан та Італія вживають відповідні профілактичні заходи проти розповсюдження Covid-19

Як заявив 5 березня директор прес-служби Святого Престолу Маттео Бруні, відповідаючи на запитання журналістів стосовно діяльності Святішого Отця, Святого Престолу та держави-міста Ватикану найближчими днями, «вивчаються заходи щодо запобігання розповсюдженню Covid-19, які будуть здійснені узгоджено з прийнятими італійською владою».

Маттео Бруні також запевнив, що «застуда, діагностована в Папи Франциска, протікає позитивно». Папа «щодня служить Святу Месу та бере участь у духовних вправах, відповідно до того, що було повідомлено останніми днями».

Директор ватиканського прес-центру повідомив, що всі амбулаторні служби Ватиканської медичної клініки, крім швидкої допомоги, тимчасово призупинили свою діяльність з метою санітарної обробки приміщень після того, як в одного з пацієнтів була діагностована коронавірусна інфекція. «Ватиканська Дирекція охорони здоров'я та гігієни інформує компетентну італійську владу, тим часом розпочавши здійснення запланованих санітарних за-

ходів», – зазначив Маттео Бруні.

Також і Римська дієцезія вжила низку заходів, відповідно до чергового Декрету уряду Італійської Республіки про боротьбу з коронавірусом, що зобов'язав закриття всіх навчальних закладів Італії та скасування публічних заходів до 15 березня. Дієцезія Риму також обмежила свою душпастирську діяльність, призупинивши заняття з катехизації та приготування до Святих Таїнств, духовні вправи, паломництва, роботу ораторіїв та інші групові заняття. Далі, як звичайно, служаться всі повсякденні та святкові богослужіння, проте з дотриманням запобіжних заходів, встановлених Римським вікаріатом.

5 березня відділ соціальних комунікацій Італійської єпископської конференції заявив, що «вжиті заходи призводять до порушення звичної динаміки міжособистісних і суспільних стосунків», однак Католицька Церква в Італії «з відповідальністю приєднується до дій щодо протидії поширення вірусу».

«Vatican News»

Салезіяни оприлюднили унікальний рецепт захисту від коронавірусу

На початку березня в італійському місті Турині відбулась Генеральна капітула Салезіанського згромадження.

Через виявлення на півночі Італії осіб, інфікованих коронавірусом, весь тиждень у цьому регіоні були зачинені школи, скасовані всі заходи, де передбачалося велике скупчення людей, а мешканцям були дані вказівки, як поводитися, щоб уникнути зараження і що робити в разі появи певних симптомів, облаштовані належно лікарні і служба швидкої допомоги. Також архієпископ Турину дав вказівку, щоб на один тиждень припинити масові богослужіння з проханням у родинях приділити більше уваги молитві та читанню Слова Божого. Були скасовані й поїздки делегатів капітули до міста К'ері.

На початку тижня Генеральний настоятель після молитви окропив усіх освяченою водою і дав особливе благословення, поручаючи роботу Генеральної капітули та всіх делегатів під опіку Матері Божої Помічниці християн, і подарував кожному делегату медальйон та іконку Матері Божої Помічниці християн.

Цей епізод пригадав багатьом один випадок із життя святого отця Боско. Коли в 1854 році до Турину прийшла епідемія тифу і потрібно було волонтерів, щоб допомагати хворим мешканцям міста, отець Боско зібрав своїх старших юнаків з проханням стати волонтерами: «Якщо ви всі перебуватимете в ласці Божій і уникатимете важких гріхів та носитимете освячений медальйончик Пресвятої Богородиці, який я вам роздам, а також молитиметеся щоденно «Отче наш», «Богородице Діво» і «Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові», молитву з проханням заступництва святого Алойзія, додаючи коротку молитву «Від усякого зла, визволи нас, Господи», – запевняю вас, що ніхто з вас не захворіє на тиф. І так і сталося, як передбачав святий: від серпня до листопада, коли припинилася епідемія тифу, ніхто з хлопців отця Боско не захворів.

Департамент інформації УГКЦ

Святий Престол: створено нову Генеральну Дирекцію управління персоналом

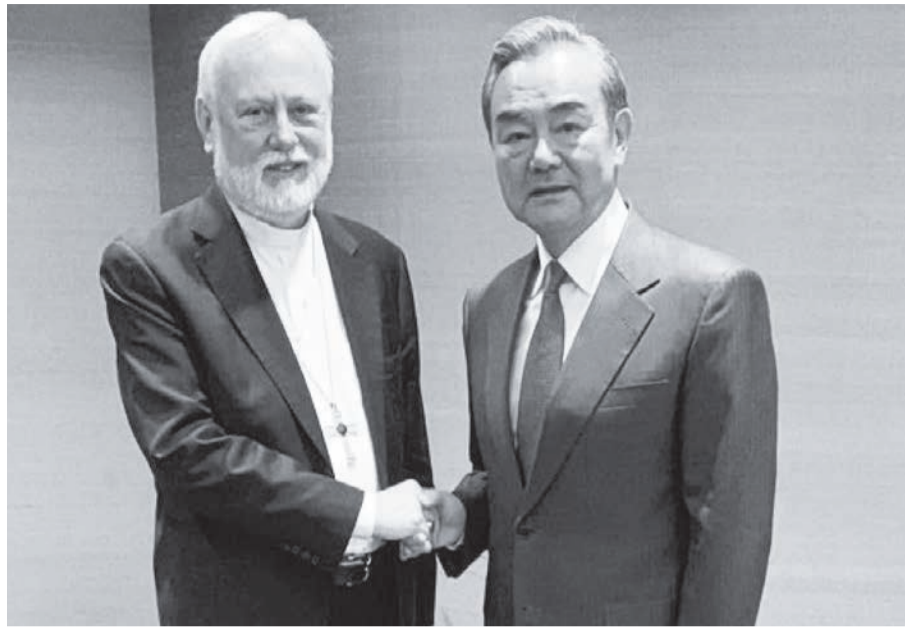
Триває реформа Римської Курії, в рамках якої Папа Франциск затвердив рішення про створення нової установи, яка управлятиме персоналом, що працює у Святому Престолі.

Як повідомив Ватиканський прес-центр 6 лютого, в рамках реформи Римської Курії, на пропозицію Ради з питань економіки, Папа Франциск вирішив створити нову Генеральну Дирекцію з питань персоналу, що відповідатиме за персонал не тільки дикастерій та установ Святого Престолу, але й інститутів (таких як «IOR», що є фінансовою інституцією Святого Престолу), фабрик, капітул, адміністрацій, організацій, фондів та ін., що дотепер не підпорядковувались центральному контролю.

Новостворена Генеральна Дирекція з питань персоналу, що розміщуватиметься в Державному Секретаріаті у Відділі із загальних питань, підтримуватиме тісні зв'язки з Секретарією з питань економіки, з Бюро у справах праці Апостольського Престолу, з Пенсійним фондом, Губернаторством держави-міста Ватикану та Незалежною комісією з прийняття на роботу мирян. Ця Дирекція буде наділена стратегічними, інспекторськими й оперативними повноваженнями та виконуватиме функції координування й контролю. Вона повинна буде подати чітку й органічну загальну картину всього персоналу, що працює у Святому Престолі. Рішення Святішого Отця має велике значення в перспективі ефективнішого управління персоналом.

«Vatican News»

Святий Престол і Китай: поступ на дорозі діалогу

14 лютого на полях Безпекової Конференції в Мюнхені (Німеччина) відбулася зустріч між архієпископом Полем Річардом Галлагером, який очолює Відділ у справах стосунків з державами Державного Секретаріату Святого Престолу, з Ваном Ї, міністром закордонних справ Китайської Народної Республіки. Слід зазначити, що це перша офіційна зустріч такого рівня за останні 70 років.

В комюніке Державного Секретаріату зазначається, що під час переговорів, які відбулися в щирій атмосфері, розглянуто контакти між сторонами, які останнім часом мають позитивний розвиток. Зокрема, підкреслено важливість Тимчасової Угоди про призначення єпископів, підписаної 22 вересня 2018 року, та поновлено бажання й далі продовжувати інституційний діалог на двосторонньому рівні, щоби сприяти життю Католицької Церкви в Китаї та добру китайському народові.

Було висловлено також високу оцінку зусиллям в боротьбі з епідемією коронавірусу й солідарності щодо постраждалого населення. Врешті висловлено сподівання на посилення міжнародної співпраці для підтримки громадянського суспільства і миру в світі, обмінявшись також думками щодо міжкультурного діалогу та захисту прав людини.

У контексті епідемії коронавірусу варто згадати, що наприкінці загальної аудієнції Папа Франциск висловив свою близькість китайському народові, піднісши разом з паломниками «молитву за наших братів китайців, які потерпають від настільки жорстокої хвороби», й висловивши сподівання, що буде «якнайшвидше знайдено шлях до одужання».

«Vatican News»

Святий Престол занепокоєний конфіскацією медичних та освітніх закладів в Еритреї

Виступаючи від імені Святого Престолу на 43-ій сесії Ради ООН з прав людини, Постійний спостерігач Святого Престолу при ООН в Женеві архієпископ Іван Юркович висловив стурбованість з приводу закриття й конфіскації медичних та освітніх центрів Католицької Церкви в Еритреї, одночасно заохочуючи владу цієї африканської країни до конструктивного діалогу. Він зазначив, що Католицька Церква діє у відповідності до своєї природи й загальної місії та «здійснює благодійну і соціальну діяльність для всього населення, без дискримінації, приділяючи особливу увагу найбільш потребуючим». Одночасно вона прагне сприяти справедливості, миру, примиренню й діалогові, а, отже, цілям, які є гуманітарними й неполітичними.

Ватиканський дипломат закликав уряд Еритреї вступити в конструктивний і шанобливий діалог зі Святим Престолом з метою побудови процвітаючого та мирного майбутнього країни, де свобода віросповідання чи віри буде дотримуватись згідно з міжнародним правом. Архієпископ Юркович також висловив сподівання на те, що Католицька Церква зможе втішатись в Еритреї свободою на служінні загальному благу також і через свої медичні та освітні заклади.

Річ у тім, що уряд Еритреї – держави у східній Африці – в червні та вересні минулого року націоналізував усі лікарні, медичні центри та клініки, якими керувала Католицька Церква. Близько 40 медичних закладів надавали медичну та санітарну допомогу всьому населенню, незалежно від етнічної чи релігійної приналежності, майже завжди забезпечуючи безкоштовні послуги. Щороку медичними послугами користувалося понад 200 тисяч осіб, напередбідних та малозабезпечених громадян, розгорталась широка благодійна діяльність. Католицька Церква в Еритреї також опікувалась півсотнею шкіл і сотнею дитячих садків.

«Vatican News»

Обговорення майбутнього вигляду собору Нотр-Дам

У Франції досі триває дискусія щодо того, як мають відбудувати собор Нотр-Дам, що згорів майже рік тому. Головний архітектор відстоює відновлення його колишнього вигляду, тоді як уряд Макрона вибирає більш сучасний вигляд. Остаточне рішення мають прийняти до свят.

За словами головного архітектора паризького собору, який ще до пожежі відповідав за його оновлення, досі тривають підготовчі роботи, усувають пошкоджені елементи та риштування. Після цього процес відбудови перейде в критичну фазу. «Доведеться посилено бути посередником між тими, хто хоче зберегти автентичний вигляд цієї безцінної споруди, і тими, хто має намір модернізувати її. Спалений шпиль є також спірним елементом», – каже Філіп Вільнов.

Архітектор вказує, що навіть якщо французький парламент висловився за відновлення собору до його колишнього вигляду, існує сильний тиск з боку президента Макрона, який хотів би вписати «новий Нотр-Дам» в сучасну лінію Парижа, взаємодіючи з Центром Помпіду або пірамідою біля входу в Лувр. Сам архітектор відстоює відновлення колишньої пишності собору, не вводячи жодних модернізацій, окрім використання сучасних матеріалів. Оскільки президент Франції оголосив, що реконструкцію храму мають закінчити до Паризької Олімпіади 2024 року, рішення щодо його вигляду приймуть найближчими місяцями. Водночас Вільнов зазначає, що, напевно, ми ніколи не довідаємося, що насправді спричинило пожежу.

«Католицький оглядач»

Східні католицькі єпископи США зібралися на щорічну зустріч у Сент-Луїсі

На цій зустрічі владика обговорили пасторальне життя та служіння серед східних католиків у Сполучених Штатах Америки. Відтак були представлені доповіді директорів релігійної освіти східних католицьких єпархій, заплановані спільні душпастирські ініціативи та події у США.

Слід відзначити, що в лютому 2020 року всі східні католицькі єпископи США брали участь у спільній візитації до Апостольської столиці – Ad limina. Вони відвідали різні офіси, конгрегації Ватикану та зустрілися 20 лютого зі Святішим Отцем Франциском.

Департамент інформації УТКЦ

Блаженніший Святослав: «Герої Небесної сотні є для нас еталоном правди, справедливості і любові до ближнього»

18-20 лютого Україна відзначала шості роковини трагічних подій Революції гідності. Перебуваючи з робочим візитом у Ватикані та Італії, Глава УГКЦ очолив з цієї нагоди поминальні богослужіння в прокатедральному соборі Святої Софії в Римі.

Пояснюючи євангельський уривок від Матея про засуд Ісуса Христа, Блаженніший Святослав звернув увагу на головні моменти засуду. «Дослідники цього біблійного тексту припускають, що він був написаний у Римі. Беручи до уваги контекст столиці імперії, яка вважала себе мірилом справедливості для всього тодішнього цивілізованого світу, спосіб винесення вироку є доволі промовистим: засуджуючи Христа, Пилат засуджує суддю. Адже Христос є той, хто остаточно буде судити живих і мертвих. Живий Бог постає на людському суді», – зазначив Глава УГКЦ.

Проповідник також звернув увагу на спосіб чинення справедливості: «Пилат не шукає правди, не зважає, хто правий, а хто винен. Він шукає виключно особисту політичну вигоду.

Саме тому його справедливості перетворюється на кричущу несправедливість: Христос отримує засуд смерті, а злочинця оправдовують».

«Однак смерть Христа стане джерелом життя. Той Розп'ятий назавжди стане мірилом правди, знаком найбільшої справедливості, яка полягає в любові», – підсумував Блаженніший Святослав.

В контексті цього євангельського уривка Предстоятель УГКЦ згадав про «річницю особливої жертви героїв Небесної сотні». «Мабуть, ніхто ніколи не зможе забути той спуск на вулиці Інститутській, политий кров'ю. Сьогодні там знаходиться маленька дерев'яна церковця українських новомучеників, і щоденно на місці, де пролилася їхня кров, звершується безкровна жертва Святої Літургії, яка навіки запечатує в людській історії засуд, смерть нашого Спасителя. Там ми зберігаємо особливі реліквії цих кривавих подій, серед яких – епітрахиль, на якій видно краплі людської крові», – сказав Предстоятель УГКЦ.

«Споминаючи героїв Майдану, ми сьогодні молимося за їхній вічний упокій і дякуємо Господу Богу за них, за те, що в нашому народі знайшлися такі великі люди, які з любові до свого народу були готові пожертвувати навіть власним життям. Їхня жертва, їхня кров, пролита на бруківці Києва, для нас, українців, назавжди стала мірилом справедливості, еталоном, згідно з яким, ми сьогодні вимірюємо наше громадське, суспільне і навіть церковне життя. В їхній жертві ми отримали уприсутнення жертви нашого Спасителя, який каже: Нема більшої любові, ніж та, коли хтось життя своє кладе за своїх друзів», – наголосив проповідник.

Глава УГКЦ наголосив, що цей «еталон правди, справедливості і любові до ближнього для нас є світлом і дороговказом у майбутнє. Тому ми сьогодні їх поминаємо, за них молимося, за них дякуємо».

Блаженніший Святослав також розповів про тривоги і біль родин

загиблих героїв Небесної сотні з приводу відсутності судових рішень щодо покарання винних у пролитті крові на Майдані, ініціювання прийняття законів про дегероїзацію та відміну амністії майданівців. «І ми сьогодні знову спостерігаємо, як обирають злочинців замість добродійців, а праведних знову розпинають». «Нехай милостивий Господь прийме жертву наших синів і дочок, підтримає і захистить їхніх близьких, а їхня кров та жертва будуть життям і волею для України, запорукою, що ми більше ніколи не потрапимо під ярмо безбожної влади, яка заперечує право України на свободу. Нехай пролита кров буде життям для майбутніх поколінь і пам'ять їх з роду в рід».

Молитовне вшанування пам'яті героїв Небесної сотні завершилось панахидою біля хреста на території собору та пам'ятним віче за участю дітей недільної школи «Свята Софія».

Департамент інформації УГКЦ

Блаженніший Святослав: «Людина покликана бути іконою Творця, управителькою створеного світу, щоби забезпечити його гармонійний розвиток»

У Києві 27 лютого відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю на тему «Виховання духовності особистості у контексті реалізації цілей

сталого розвитку України». До учасників конференції вітального листа написав Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ.

«Ви ставите перед собою благородну мету, – зауважив він, – обговорити досягнення цілей сталого розвитку в контексті українського суспільства. Аналіз, який бажаєте здійснити, пов'язує з важливими темами духовності та екологічного спрямування в освіті та вихованні. Ваша подія важлива також з огляду на процеси реформ, які запроваджуються у різних сферах життя і діяльності нашої країни, зокрема в освіті. Саме цінності добра, краси та істини зможуть спрямувати хід реформ у конструктивний та плідний напрям. Сподіваюся,

що цьому сприятиме ваша наукова робота».

Також Глава УГКЦ зазначив: «Господь Бог створив людину як вінець свого творіння. У своїй творчості вона покликана бути іконою Творця, управителькою створеного світу, щоби забезпечити його гармонійний розвиток. Не саме існування людей і кількість населення на Землі, а спосіб життя і хвижацький вигляд сучасної цивілізації робить людину причиною і водночас жертвою сучасної екологічної кризи, що набуває глобальних масштабів».

Предстоятель УГКЦ побажав учасникам конференції щедрих плодів взаємообміну ідеями та доречними підходами і практиками. «Нехай ваші пропозиції та резолюція стануть корис-

ними орієнтирами в забезпеченні на основі демократичних засад прав та свобод і гідного життя всіх громадян України як Божих дітей», – написав Блаженніший Святослав.

До слова, учасниками конференції є представники закладів освіти і наукових установ, органів влади, релігійних і громадських організацій, ЗМІ. Організатори: Міністерство енергетики та захисту довкілля України, Національна академія педагогічних наук України, Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління та Громадська рада з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України.

Департамент інформації УГКЦ

«За межами України на сьогодні – мільйони українців, і ми, як Церква, маємо обов'язок йти за ними, бути з ними», – владика Степан (Сус)

Наймоладший католицький єпископ у світі, як його називають медіа, владика Степан поки що звикає до нового статусу, нової сфери діяльності й нових завдань у служінні. Відомий капелан і настоятель Гарнізонного храму Верховних апостолів Петра і Павла у Львові тепер служить у Києві як куріальний єпископ Патріаршої курії УГКЦ з титулярним осідком Зигрісу.

Про новий етап служіння, нові виклики, які постали перед УГКЦ і Католицькою Церквою у світі загалом – у програмі «Добра розмова» на «Воскресіння. Живе радіо» з владикою Степаном говорила Галина Бабій.

15 листопада минулого року рішенням Папи Франциска отець Степан Сус призначений куріальним єпископом Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства і титулярним єпископом Зигрісу; 12 січня у Патріаршому соборі УГКЦ в Києві відбулася хіротонія владика Степана; з 16 січня владика очолив Пасторально-міграційний відділ Патріаршої курії УГКЦ.

На посвятній службі Блаженніший Святослав зауважив: «Сьогодні Церква відчуває потребу супроводу українців, хоч би де вони були. Гасло Патріаршого Собору у серпні цього року: «Твоя Церква – всюди і завжди». І оскільки, як Глава Церкви, я не можу бути на всіх континентах, сьогодні мені Господь посилає помічника...»

– Що відчуває владика Степан – як настоятель Гарнізонного храму, який очолював від 2011 року, як капелан із 16-річним стажем і просто як людина, яка присвятила себе Богу, перед такими новими викликами?

– До хіротонії було трохи страшно – від незнання, що мене чекає далі. Але зараз є відчуття впевненого руху вперед. Багато вчуся, багато що для мене нове. Як кожна людина, яка потрапляє в нові обставини життя і мусить зорієнтуватися, вивчаю ситуацію, щоб розуміти свої нові завдання й обов'язки. Вивчаю, що вже зроблено, бо я лише продовжую справу своїх попередників, які зробили багато важливого для Церкви, і моє завдання – продовжувати рухатися в цьому напрямку.

Звичайно, передусім розмова з владикою Степаном торкнулася справи попереднього етапу служіння – капеланства, з яким отець Сус буде асоціюватися, напевно, назавжди. З яким серцем він полишає цю справу свого життя і Гарнізонний храм, з якого пішли в останню дорогу так багато українських воїнів?

– Я згадував про це у своїй першій проповіді на хіротонії – що приймаю

шлях єпископату на пам'ять про всіх тих хлопців, яких я знав і яких мені довелося хоронити, які не побоялися прийняти рішення захищати свою країну і бути жертвними, коли більшість просто залишилася вдома. В житті так буває – ти повинен покинути все своє минуле, все, що надбав та осягнув, і піти у невідомість, почати все спочатку. Військові за всі ці роки навчили мене простоті в прийнятті рішень: є складна ситуація – і щось потрібно зробити швидко й ефективно, як-от викопати за кілька годин окопи так, що навіть професійне вороже око цього не зауважить.

Йдеться, зокрема, і про вміння бачити можливості. Владика Степан згадує, як у 2011 році, коли УГКЦ повернули у служіння Гарнізонний храм, у якому з 1970-х років було книгосховище Наукової бібліотеки імені Стефаніка (а це – понад три мільйони книг), багато хто казав, що нереально облаштувати там храм і що на це знадобиться кількадесять років. Проте військові змогли це зробити – домовитися про прилаштування книг, зробити перші ремонти тощо – за три з половиною місяці. І 6 грудня 2011-го, до 20-річчя Збройних сил України, храм було освячено.

– І ще: за 16 років роботи з військовими я навчився бути поруч із ними, хоч би що і як було. Це нелегко для священика і капелана, тому що військові – різні люди. Є ті, що вірують, і ті, хто каже, що Бога немає; ті, що моляться, й ті, хто вважає це непотрібним. Але ти все одно залишаєшся поруч – навіть тоді, коли вони зачиняють перед тобою двері чи посилають матом, бо їм незрозуміло, що цей чоловік у чорній рясі робить у військовій частині. Але з часом стаєш

просто другом, товаришем, братом для них усіх, і вони розуміють, що можуть на тебе покласти у складні моменти, що є людина, яка вислухає і зрозуміє. І часто це дає сили і заохочує йти вперед.

– На кого владика Степан залишає Гарнізонний храм у Львові?

– На чудових отців. Не скажу, що я їх виховував – швидше, ділився всім, що знав. Моя система полягала в тому, щоб не бути успішним лише самому, а давати можливості проявитися й іншим. Дякую Богу, що дав мені сили і розуму всі ці 16 років збирати довкола себе священиків, які стали справжніми капеланами. Тому в цьому сенсі я спокійний, бо знаю, що залишаю храм у достойних, добрих руках.

Але відтепер отець Степан Сус, як єпископ, матиме зовсім іншу сферу діяльності, пов'язану із міграцією – одним із головних на сьогодні викликів і для України, і для УГКЦ.

– Це – мільйони українців, і ми, як Церква, маємо обов'язок йти за ними, бути з ними, – каже він. – Там, де є люди, має бути й Церква. На сьогодні є понад 60 офіційних громад УГКЦ поза межами України, де немає єпископа... Напевно, постане ще багато громад, які не матимуть офіційного статусу. І ми повинні подбати, щоб кожен українець, хоч би де він був, мав у досяжності священика, який би надав духовну підтримку.

У цьому сенсі досвід капеланства – роботи з дуже різними за світоглядом людьми, владика Сус називає безцінним. Бо одне з основних завдань Церкви – відчиняти двері чи показувати людині, як прийти до Церкви, де знайти відповіді в дуже складному сучасному світі.

– Так, Церква передусім має показати людині обличчя Бога, – каже владика. – Тому що Бог, щоб бути ближчим до людини, використовує людську подобу – так зрозуміліше і легше може бути сприйнято. Так само і в нашому християнському житті Господь використовує кожного з нас для своїх справ. Повторюся: в обличчях християн і віруючих Господь зустрічається з тими, хто шукає стежки до Нього. Тому маємо пам'ятати: християнство – це не етикетка чи щось зовнішнє, – це спосіб життя, мислення, сприйняття. Мистецтво, музика, культура загалом – те, що століттями живила віра, – все це є висловленням внутрішнього життя, того, як людина переживала Бога. Звичайно, надворі – ХХІ століття, яке має свої формати і методи комунікації. Так, є Інтернет, соцмережі,

медіа різного формату, які є інструментами, але живу людину – з її голосом, обличчям, словом, – не замінить ніщо.

Ще один момент, який зауважила Галина Бабій: отець Степан Сус, як настоятель Гарнізонного храму, ніколи не заходив до храму через інші двері, ніж парафіяни. І в цьому також є певний сенс і символічність.

– Так, я вважаю, що Церква має бути відкритою до людей. Сам Господь нам казав: по тому, як поведетеся, яку маєте любов, на основі чого будуєте стосунки, інші люди бачитимуть, чиї ви діти і хто ваш батько. Церква починалася з невеличкої групи людей. Храми ж почали будувати набагато пізніше – десь із IV століття, а до того християнська практика була зібранням. Слово «церква» означає зібрання віруючих, які є різними, але дивляться в одному напрямку. З часом з'явилися й храми, але і вони – не приватна власність священика чи єпископа. Це власність усіх, спільний дім. І якщо людина боїться зайти до храму, бо переживає, що їй скажуть, що вона не так одягнена, не так перехрестилася чи не там поставила свічку, то це означає, що вона прийшла не додому, до Бога, а у якесь чуже місце.

– Питання про стратегію: якою має бути Церква сьогодні, як вона має розвиватися?

– Церква сьогодні і майбутнього має бути насамперед Церквою Христовою. Церква – місце, де ми проповідуємо Слово Боже, ділимося Доброю Новиною. Так, методи, як саме це робити, можуть і повинні змінюватися. Бо метод – це спосіб висловлювання і донесення ідеї чи думки в певному культурному контексті і середовищі так, щоб це було зрозуміло і сприйнятливо. Тому на сьогодні один із таких методів чи інструментів для нас зокрема – сучасні засоби комунікації.

Але сутність цих висловлювань є незмінною – це проповідування того, що хотів нам донести Господь. І якщо візьмемо Новий Завіт, то все це можна звести до одного – будьте людьми, будьте людяними. А це означає бути самими собою, бути справжніми, не грати якоїсь ролі. Диявол і зло хоче, щоб ми грали ролі, були фальшивими, дволикими, несправжніми, гібридними. В контексті сьогодні ми відчуваємо цю гібридність всього – не лише війни, а й людських стосунків, почуттів, любові, сімей, виховання дітей, тобто всього, що зло прагне зіпсувати і знищити. Тому Церква покликана протистояти цьому – говорити про людяність, справжність, відкритість, щирість. І ми намагаємося знайти спосіб донесення, щоб люди краще розуміли це.

З іншого боку, можна діджиталізувати багато чого, але таким способом ми ніколи не зможемо передати наших почуттів, емоційної сфери, того, що буде людину, сім'ю, спільноту – усе це не комп'ютеризується. Можна набудувати роботів, але ми не зможемо вставити їм живого серця, яке відчуває, розуміє, переживає і здатне ділитися. А ми, люди, покликані не просто ділитися чимось, а переплітати це любов'ю. Якщо немає любові – немає й життя. На жаль чи на щастя, у технічний прогрес, який охопив світ, не можна вкласти почуття любові. Для любові потрібна реальна, жива, справжня людина.

«Воскресіння. Живе радіо»

Папа закликав молодь прийняти виклик культурної переміни

«Юначе, кажу тобі, встань» (Лк. 7, 14) – такою є тема, запропонована Вселенським Архиєреєм на 35-й Всесвітній день молоді (ВДМ) 2020 року.

«Дорогі юнаки та дівчата! В жовтні 2018 року Синодом Єпископів на тему «Молодь, віра і розпізнавання поклонання» Церква розпочала роздумування над вашим станом у сучасному світі, над вашими пошуками сенсу та життєвого проекту, над вашими стосунками з Богом. У січні 2019 року я зустрівся із сотнями тисяч ваших однолітків з усього світу, які зібралися в Панамі на Всесвітній день молоді. Події такого роду – Синод та ВДМ – виражають істотний вимір Церкви: прямувати разом», – цими словами Папа Франциск розпочинає своє послання на Всесвітній день молоді 2020 р., який пройде на дієцезіяльному рівні 5 квітня, в Квітну неділю за григоріанським календарем.

ТЕМИ

ДЛЯ НАСТУПНИХ ДНІВ МОЛОДІ

Вселенський Архиєрей зазначив, що з огляду на те, що молоді люди люблять подорожувати та відвідувати нові місця, для проведення Всесвітнього дня молоді 2020 року він обрав місто Лісабон, столицю Португалії, до якої з'їдуться численні юнаки та дівчата з усіх кутків світу. Саме з Лісабону у XV-XVI століттях багато молоді, серед яких – велика кількість місіонерів, подалися у незнані землі, також і для того, аби поділитися з іншими своєю вірою в Ісуса Христа. Темою Всесвітнього дня молоді в Лісабоні будуть слова із першого розділу Євангелії від святого Луки: «Марія, вставши, пустилася швидко в дорогу». А під час наступних років Папа пропонує роздумати над наступними біблійними словами: «Юначе, кажу тобі, встань» (Лк. 7, 14) – у 2020 році та «Встань! Вчиню тебе свідком того, що ти бачив» (пор. Діян. Ап.) – у 2021 році.

«Як можете зауважити, спільним дієсловом усіх трьох тем Всесвітніх днів молоді є «вставати». Цей вислів набуває також значення підійматись, пробуджуватись до життя. Це дієслово повторюється в Апостольському напоумленні «Christus vivit», яке я вам присвятив після Синоду 2019 року і яке, разом із заключним документом Синоду, Церква вам пропонує як маяк, щоб освітлювати шляхи вашого існування», – пише Святіший Отець.

«ЮНАЧЕ, КАЖУ ТОБІ, ВСТАНЬ»

«Якщо ти втратив внутрішню силу, мрії, ентузіазм, надію та великодушність, перед тобою з'являється Ісус так, як Він став перед мертвим сином вдови та з усією Своєю владою Воскреслого напоумляє тебе: «Юначе, кажу тобі,

встань» – ці біблійні слова Глава Католицької Церкви вже цитував молоді у своєму Апостольському напоумленні «Christus vivit» (н. 20).

Євангельський уривок з Євангелії від святого Луки розповідає про те, як Ісус прийшов у місто Наїн, що в Галілеї, і зустрів похоронну процесію, яка проводжала в останню путь юнака, єдиного сина матері-вдови. Ісус, вражений материнським болем, вчиняє чудо, воскресивши юнака. Однак, як зазначає Єпископ Риму, чудо стається після певної послідовності поведінки та жестів, про які говорить наступний уривок: «Побачивши її, Господь зглянувся над нею і сказав до неї: «Не плач». І, приступивши, доторкнувся до марі, і ті, що несли, зупинились» (Лк. 7, 13-14). Папа запропонував приглянутись до деяких із цих жестів та дій.

БАЧИТИ БІЛЬ ТА СМЕРТЬ

Ісус скеровує Свій уважний погляд на похоронну процесію та серед натовпу зауважує обличчя жінки, позначене великим болем. Його погляд стає джерелом зустрічі, джерелом нового життя. «А яким є мій погляд? Чи я дивлюсь уважними очима, чи, може, так, як швидко переглядаю тисячі фотографій у моєму смартфоні чи в соціальних мережах?» – запитує кожного Святіший Отець. Бо ж скільки разів ми стаємо свідками багатьох подій, але нашою першою реакцією є зйомка сцени на мобільний телефон, навіть не дивлячись в очі залучених осіб. «Навколо нас, а іноді й у нас самих ми зустрічаємо дійсність фізичної, духовної, емоційної чи соціальної смерті, але як ми реагуємо на ці ситуації?»

Папа вказав, що чимало молоді живе сьогоднішнім днем, ризикуючи власним життям, дозволяючи собі на екстремальний досвід. Інші є «мертвими», бо втратили надію. На жаль, також і серед молоді поширюється депресія, яка іноді переростає у спокусу самогубства, викликає смуток, муки сумління, плач. «Довкола них багато неухажливих, байдужих поглядів тих людей, які, можливо, насолоджуються своїми happy hour, тримаючись на відстані», – пише Святіший Отець, виокремлюючи різні можливі причини тієї духовної чи фізичної смерті, тих негативних ситуацій, присутніх у житті молоді людини.

Далі він закликав замислитись над тим, що спричинило «смерть» у нас самих чи в когось із наших близьких, сьогодні чи в минулому. «В той же час пам'ятайте про того юнака із Євангелія, який насправді помер, але повернувся до життя, бо на нього подивився Хтось, Хто бажав, аби він жив. Це все може статись також і сьогодні та кожного дня», – підсумовує Єпископ Риму.

МАТИ СПІВЧУТТЯ

Співчуття Ісуса вчиняє Його учасником дійсності іншої людини. Він бере на Себе нещастя іншої людини. Біль матері-вдови стає Його болем, смерть її сина – Його смертю. На переконання Папи, дуже часто молодь також здатна до співчуття, про що свідчать, зокрема, численні вияви солідарності з тими, яких спіткало якесь горе, природні катаклізми тощо.

«Дорогі юнаки та дівчата, не дозволяйте, щоб у вас вкрали ту чутливість!» – наголосив Глава Католицької Церкви, закликаючи до співчуття з тими, які плачуть, які помирають. Деякі реалії людського

життя можна побачити лише очима, очищеними сльозами (пор. Christus vivit, 76). «Якщо ви вмiєте плакати з тими, які плачуть, то будете насправді щасливими», – запевнив Папа.

ПІДЙТИ ТА «ДОТОРКНУТИСЬ»

Ісус зупинив похоронну процесію, підійшов, став поряд. Близькість до іншої людини спонукала Його до сміливішого жесту – дотику. Це був божественний пророчий дотик Ісуса, який Живий і передає життя іншим; дотик, який вливає Святого Духа в тіло померлого хлопця та повертає його до життя.

«Це дотик Божественного, який також проходить через справжню людську любов і відкриває немислимі простори свободи, гідності, надії, нового і повноцінного життя. Ефективність цього жесту Ісуса незрівнянна. Він пригадає нам, що навіть простий, але конкретний жест близькості може викликати сили воскресіння», – пише далі Папа Франциск, зазначаючи, що також молодь може наблизитись до реальностей болю і смерті, з якими зустрічається, аби до них доторкнутись, та, за прикладом Ісуса, своєю любов'ю і ніжністю повертати життя тим, які страждають або втратили віру й надію.

НАКАЗ ІСУСА

Євангельський уривок не згадує про те, яке було ім'я хлопця, якого Ісус воскресив. Таким чином автор запрошує кожного читача прийняти ці слова Ісуса на свою адресу: «Встань!» «Добре знаємо, що ми, християни, також падаємо й завжди повинні вставати. Лише той, хто не ходить, не падає, але він не рухається вперед», – зазначив Вселенський Архиєрей, наголошуючи на тому, що потрібно прийняти Божу допомогу, довіритись Йому. А перший крок на цьому шляху – це «прийняти вставання», знайти у собі сили, енергію для того, аби встати. А нове життя, яке Господь нам дасть, буде добрим та гідним того, щоб його прожити, адже Він його підтримуватиме, ніколи нас не залишаючи самотніми, допомагаючи прожити його гідно й плідно.

НОВЕ ЖИТТЯ

– ЖИТТЯ ВОСКРЕСЛИХ

Як розповідає біблійний уривок, воскреслий юнак «почав говорити» (Лк. 7, 15). «Перша реакція людини, до якої доторкнувся Христос і повернув її до життя, – це висловитись, без страху і комплексів виявити те, що вона має все-

редині, свою особистість, свої бажання, потреби, мрії. Можливо, вона ніколи раніше цього не робила, бо була впевнена, що ніхто її не зрозуміє», – пише Папа, зазначаючи, що говорити – це також входить в контакт з іншими. Коли людина є «мертвою», вона замкнена у собі, перестає контактувати з іншими, або стає поверхневою, фальшивою, лицемірною. А коли Ісус повертає до життя, то «повертає» ту особу іншим.

ВИКЛИК ДЛЯ МОЛОДІ

Як наголосив Єпископ Риму, сьогодні, на жаль, є «зв'язок», але нема спілкування. І якщо бракує рівноваги у вживанні електронних пристроїв, то може виникнути небезпека бути «приклеєним» до екрану. «Цим посланням я також хотів би разом з вами, юнаки та дівчата, кинути виклик культурної переміни, починаючи з цього Ісусового: «Вставай!» В культурі, яка хоче, щоб молоді люди були ізольовані та сконцентровані на віртуальних світах, поширюймо це Ісусове слово: «Вставай!» Це запрошення відкритись на реальність, яка виходить далеко поза межі віртуального світу. Це не означає відкидати технологію, але використовувати її як засіб, а не як ціль. «Вставай» також означає «мрій», «ризикуй», «ангажуйся, аби змінювати світ», наново запали свої бажання, споглядай небо, зірки, навколишній світ. «Вставай і ставай тим, ким ти є!» Завдяки цьому посланню чимало погаслих облич молодих людей навколо нас оживуть і стануть набагато красивішими за будь-яку віртуальну реальність», – підсумував Глава Католицької Церкви.

На закінчення свого послання Папа пригадав, що Ісус повернув воскреслого юнака його матері. У цій жінці-матері ми бачимо Пресвяту Богородицю, нашу Матір, в опіку якої Святіший Отець ввірив молодь усього світу. В тій жінці-матері ми бачимо також і Церкву, яка бажав нас прийняти з усією своєю ніжністю, не виключаючи жодного. «Тому просімо Пречисту Діву Марію за Церкву, аби вона завжди була матір'ю для своїх дітей, які перебувають у смерті, плачучи та просячи їхнього відродження», – заохотив Папа Франциск, закінчуючи своє послання до молоді, датоване 11 лютого 2020 року.

Єпископ Богдан (Дзюрах): «Найбільша дія, яку чинив Блаженніший Любомир, – це подвижницька, витривала, монаша молитва»

«Бог посилає нам Блаженнішого Любомира в нашу дійсність. Бог пробуджує нас, звертає увагу на щось важливе, суттєве, цінне. Саме тому впродовж року між роковинами пам'яті ми часто його чуємо, цитуємо, про нього говоримо. Згадуємо, що сказав Блаженніший Любомир не лише в мурах наших церков, а й на державних заходах, навіть на міжнародному рівні. Це ознака того, що Блаженніший і далі живе, далі діє, і ця пам'ять – великий дар і благословення для нашого народу» – так 26 лютого у крипті Патріаршого собору Воскресіння Христового сказав владика Богдан, секретар Синоду Єпископів УГКЦ.

У своєму слові владика Богдан зауважив: «У давнину римляни називали цвинтар некрополісом, містом мертвих. Ми зараз перебуваємо в крипті під Патріаршим собором, де започатковується також певне місто в місті. Проте це не місто мертвих, це місто живих. Сьогодні маємо вечір живої пам'яті нашого батька, нашого пастиря, великої людини, що вчить нас бути людьми, бути чесними громадянами своєї країни, бути вірними дітьми своєї Церкви, бути правдивими в усьому, що робимо, говоримо і думаємо. Ця пам'ять виражена вашою чисельною присутністю», – наголосив архиєрей.

Владика пояснив, що ця пам'ять живе впродовж цілого року діяльністю маленької спільноти «Покоління Любомира», яка має обов'язок щоденної молитви «за» і «до» Блаженнішого Любомира. Учасники спільноти плакають пам'ять про Архиєрея.

«Нашу молитву ми щойно завершували словами «Вічна пам'ять». Ця пам'ять є Того, хто є вічним і триває вічно. Такими словами ми просимо Бога, щоб подарував нам дар пам'яті про цю людину, яка нагадує нам про щось суттєве, щось важливе», – зазначив владика Богдан.

Відтак секретар Синоду Єпископів УГКЦ повідомив, що в селі Княжичі, у домі, де довгий час мешкав Блаженніший Любомир Гузар, планують облаштувати кімнату його пам'яті. За словами проповідника, ця кімната називатиметься не кімнатою-музеєм, а саме кімнатою пам'яті: «Адже, пере-

ступивши поріг того дому, багато хто зауважує, що в тих приміщеннях відчувається дух Блаженнішого Любомира. Пам'ять про нього жива».

«Заходячи сюди, до крипти, у будні, – продовжив єпископ, – з приємністю зауважуємо, що тут завжди хтось клячить і молиться: старші люди і молоді, чоловіки, жінки, хлопці, дівчата. Тут можна побачити всіх! Багато людей крокують з ним щодня свого життя. Це є свідченням не лише вдячності, а й живої віри у вічне життя».

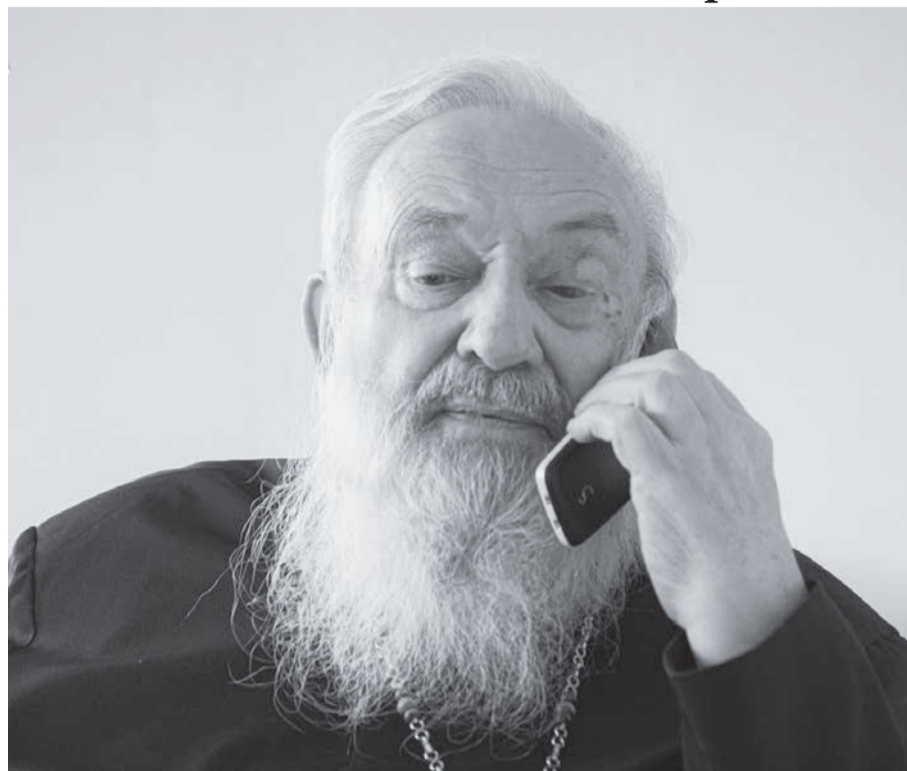
Роздумуючи над життям Любомира Гузара, владика Богдан зауважив, що найбільша дія, яку чинив Блаженніший, – це подвижницька, витривала, монаша молитва, яку він творив вдень і вночі. «Молитва за наш народ, нашу Церкву і за тих, хто просив його про молитву», – наголосив він.

Далі архиєрей пригадав дві його фрази стосовно смерті. «Якось в інтерв'ю Блаженніший сказав: «Я не роблю із себе героя, але не боюся смерті». Чому він так говорив? – роздумує єпископ. – Це пояснюється іншим висловом, що він був сказав, приїхавши на похорон моєї мами у 2010 році. «Ви сьогодні сумуєте і плачете. І правильно робите, бо відійшла у вічність найближча і найдорожча вам особа. Та прошу вас, сумуйте і плачте як люди віруючі, пам'ятаючи, що ваша мама зараз у руках Ісуса». Він не боявся вмерти, бо знав, що після смерті буде в руках Ісуса».

Завершуючи своє слово, владика Богдан додав: «Зараз він огортає кожного з нас своїм батьківським поглядом зверху, але не зверху. Він нас любить, він над нами чуває, а найголовніше – він за нас молиться. Він часто приходиме до нас, часто стукатиме у двері нашого серця, нашого дому, нашого життя, пробуджуючи нас, пригадуючи те, що суттєве, важливе і цінне. Нехай кожен із нас зуміє відчути його присутність і відгукнутися своїм життям на його науку – таким чином ми підтримуємо Божу пам'ять про нього, про Блаженнішого Любомира».

Прес-служба Київської архієпархії

Працівники Патріаршої курії у Львові вшанували пам'ять Блаженнішого Любомира

26 лютого працівники Патріаршої курії та Патріаршого дому у Львові вшанували пам'ять Блаженнішого Любомира з нагоди 87-ї річниці від дня його народження. Панахида відбулася в храмі Благовіщення Пресвятої Богородиці. Після молитви працівники переглянули фільм «Любомир. Бути людиною».

Отець Петро Іськів пригадав усім присутнім цікаві факти з біографії верховного архиєпископа. «Життя Блаженнішого Любомира було дуже динамічним, бо він часто переїжджав з однієї країни в іншу. Сама постать Блаженнішого Любомира є однією із найсвітліших в історії УГКЦ і стоїть в одному ряді з митрополитом Андреем, патріархом Йосифом Сліпим та кардиналом Мирославом Іваном Любачівським. У його житті маємо підтвердження, що Бог об'являє себе через життя окремих людей», – зауважив о. Петро.

Священик поділився своїми дитячими спогадами про зустріч зі старцем: «Я мав досвід спілкування з Блаженнішим Любомиром на початку 90-х років. Ми приїжджали до нього в монастир «Студіон», коли перебували в Римі. Він завжди любив з нами спілкуватися. Ми відчували від нього велику любов, завжди знали, що на Студіоні є маленька спільнота отців-студитів, яку очолює о. Любомир і з радістю там на нас очікує».

Отець Василь Вільчик та п. Ірина Голота, колишні працівники секретаріату Блаженнішого Любомира, теж поділилися спогадами про співпрацю зі своїм керівником.

Священик наголосив на жертвовності й відданості своєму покликанню кардинала Любомира. «Блаженніший Любомир остаточно втратив зір через те, що одразу після операції на очі полетів до Ватикану на конклав. Лікарі попереджали його про наслідки, що від перепаду тиску він безповоротно втратить зір. Однак він нічого не робив для себе, а завжди все робив для історії та для майбутніх поколінь. Став першим українцем, який обирав Папу», – розповів о. Василь.

Пані Ірина наголосила на управлінських якостях світлої пам'яті Любомира Гузара. «Як керівник, Блаженніший Любомир не був «теплим маслом». Він був дуже вимогливим. Водночас був добрим і турботливим батьком. Я відчувала його любов. У приватних розмовах кликав мене «донцю». Блаженніший Любомир був дуже уважним, міг жартувати і не соромився того, що буде виглядати смішним», – поділилася редакторка колишнього глави УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ

«У стосунках із Богом Тарас Шевченко ходив не дорогами букви, а дорогами серця та душі», – єпископ-помічник Київської архієпархії

«Ми сьогодні знову в Каневі, бо Тарас для нас – не пересічна особа. Тарас для нас – пророк. Його слово стараємося розвивати, зберігати та примножити» – так 7 березня в Каневі говорив владика Йосиф, єпископ-помічник Київської архієпархії.

Цього дня відбулася проща вірних Київської архієпархії до Тараса на Чернечу гору в Каневі. Владика Йосиф очолив там Архирейську Божественну Літургію та панахиду за упокій душі Тараса Шевченка.

У слові до вірних владика зауважив, що за своєю сутністю людина вмє вибирати пріоритети. «Як розумне і прагматичне створіння, людина може все пристосувати собі на більшу чи меншу користь. Ми живемо у світі прагматизму, обраховуємо, що нам вигідно, а що не вигідно. Ми за цією схемою вибираємо своїм дітям школу та університет. Шукаємо банки, щоб мали добру матеріальну підставу та щоб у них не пропали наші зароблені гроші».

Проповідник зазначив, що через цей прагматизм людина схильна до нарікання: «Нарікаємо, що в нас те не так, і те не зовсім добре. Нарікаємо на негатив у суспільному, політичному, економічному і навіть духовному житті. Завжди шукаємо винних. Навіть коли переживаємо втрату рідної людини, теж шукаємо чому. Тоді запитуємо: чому так скоро? Все це – через прагматизм».

Пояснюючи свою думку, владика зазначив, що євреї закидали Христові те, що Його учні не дотримуються Закону. Ісус переконував їх, що це Він владика цього Закону. При цьому Христос аргументував, що не буква, а дух мають панувати в серцях людських. Не часова матерія, яка зникає, а те, що вічне. «Ми сьогодні шукаємо відповіді на актуальну проблему щодо нового вірусу. Ми шукаємо відповідь на економічну кризу, яка знову може повернутися. Ми переживаємо, що на світ гряде глобальна проблема продуктового характеру чи проблема питної води. Але що ми робимо для того, щоб уникнути всіх цих загроз?» – запитав архієрей.

Відповідаючи на це запитання, владика наголосив: «Коли голос Церкви лунає в пропозиціях бодай християнської етики у школі, то відповідальні за цю ділянку праці кажуть, що сучасний світ цього не потребує. Проте розуміємо, що кращої науки, як Христова, світ не придумав. Ми запитуємо: звідки в нас проблеми? Ми хочемо бачити гарно вихованих своїх дітей і перспективну молодь? Мабуть, глобальні світові проблеми мають мати своє вирішення у наших маленьких людських серцях. У малій тихій і незначній українській людині, родині, у більшому чи меншому суспільстві».

Відтак владика зазначив, що, живучи у цьому світі, людина базує своє життя на прикладах батьків, дідів і прадідів. «Шукаємо у тому житті тих, які розуміли, що Бог для них вартісний. Ми шукаємо людей, для яких Божі Заповіді і Боже Слово були дуже вагомі. Таких людей є багато, але дуже часто наш прагматизм заважає сприймати їх як тих, які повірили, що Господь є владикою всього. Мусить бути ґрунт, мусить бути фундамент, на якому буде будуватися щось предметне».

Завершуючи своє слово, владика Йосиф наголосив: «Можемо дискутувати над поезією великого Кобзаря. Можемо дискутувати, чи він був віруючий, чи не віруючий. Думаю, що ті, хто хотів бачити його таким, будуть стверджувати, що він мав щось проти Бога. Але у стосунках з Богом він не ходив дорогами букви. Він ходив дорогами серця та дорогами душі. Ця душа співала те, що їй боліло».

Відтак архієрей заохотив присутніх до молитви за упокій душі Шевченка: «Нехай всемілостивий Господь прийме нашу молитву за спокій його душі, за всіх тих, хто жертвовно служив і віддав життя за кращу долю цього народу і цієї землі».

По завершенні молитви біля козацького храму традиційно провели екологічну акцію, під час якої висадили нові дерева. Опісля владика очолив урочисту ходу на Тарасову гору, де відбулася панахида за упокій Тараса Шевченка.

Прес-служба Київської архієпархії

Коли священик не дає розгрішення?

«Сповідь чи сповідальниця – не моя приватна власність. І не від мого бажання залежить, даю розгрішення людині, чи ні. А все залежить від того, чи готова людина прийняти в своє життя. Адже до сповіді належить покаяння, жаль за гріхи, постановою поправи. Якщо людина цього не може зробити, то виникає питання: чи це їй допоможе?»

Одна з функцій сповідника – побачити, чи є розкаяння, чи є можливість поправи в тій чи іншій ситуації. Завжди пояснюю, що в цій ситуації не можете отримати розгрішення не тому, що я не хочу його дати, а тому, що ви не готові його прийняти. Це не бухгалтерія з Богом, а питання можливості на виправлення», – пояснює владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії.

«Дивенсвіт»

УРОКИ ДОБРОЇ СПОВІДІ ВІД ЄФРЕМА СИРИНА

Іншому ворог навіює такий помисел: «Ти ще молодий – під старість каятимешся. А старому нашіптє думку: «Ти вже старий, де тобі нести туди покаяння? Тобі треба спокою». Від автора Єфрема Сирійського, подвижника Церкви, і сьогодні вчимося доброго покаяння. Пропонуємо Вам цікаві поради від автора відомої великопісної молитви.

Каятися треба від щирого серця. Каятник повинен постійно залишатись незмінним: завжди бути таким, яким був на початку. Якщо хтось ще має якийсь порок – це ознака недосконалого навернення. Якщо каятник не зміниться, це вказує, що в серці його не покладено твердої підвалини життя в Бозі. Така людина приносить покаяння, як те дитя, що тільки-но вчиться, і як той битий, що плаче з нужди, а не з доброї волі. Людські закони корегують поведінку страхом, але не змінюють уподобань серця. Так і покаяння дехто приносить із потаємною, можливо, добре неусвідомлюваною думкою – попускати іноді гріху.

Відмежуйся від того, що супротивне чесноті. Якщо ти постиш і водночас до нестями смієшся, то легко спіткнешся. Якщо на молитві плачеш, а на людях поводишся як мирянин, то легко потрапиш у сіль.

Цілковито зречися усього гріховного. Пророк Мойсей, коли народ згрішив, наказав розіп'яти змія, тобто викоринити гріхи, – і зробив змія не порожнього всередині, а литого і суцільного. Навіщо? Аби показати, що ти повинен цілковито зречтись будь-якого лукавства. Він зробив змія повністю з міді тому, що коренем усього зла є грошоловство. Литим узяв його з горнила, щоб ти зупинив у собі розпалювання, яке зростає в тобі аж до розбещення розуму. Повісив же змія на дереві, щоб ти каявся і розіп'яв у собі ці три пороки, адже від них настає душевна смерть.

Не повинні ми, браття, зневірюватись у спасінні, маючи таку матір – покаяння. Не втрачаймо надії на порятунок, коли втішає нас рідна ньенька. Покаяння вво-

дило в рай – до Бога – тих, що їх вловив був лютий ворог, тож не вжє відвернеться від нас? Помилувано тих, які були поза Церквою, тож не вжє не змилюється над нами? Ніхто не дозволить іншим легко змарнувати те, що сам набув тяжкою працею. Як же Бог і Отець віддасть ворогові нас, яких придбав кров'ю Свого Сина? Ми – Його стадо, і Він – наш Пастир. Господь дав нам покаяння як очищувальну воду, щоб ним могли ми омиватися, коли впадемо в гріх. У нас є купіль не тільки нового життя, але й оновлення. Якщо згрішимо, то, омившись покаянням, стаємо чистими.

У покаянні закон – наче світильник. Тому ті, що згрішили, через нього знову знаходять Бога. Беззаконник сумує, не бачить благості, бо ворог наповнив його душу відчаєм. Але покаяння, як добрий лікар, проганяє з його душі морок і все, що гнітить її, показуючи їй світло Божої доброти. Диявол не дає отямитися тим, що згрішили, залякуючи їх суворістю покаяння. А покаяння, бачачи хитрощі його, підходить ласкаво й говорить: «Лишень згадайте про Бога – і я все зроблю за вас. Пригадайте собі Його милосердя – і я стану вашим заступником».

Якщо вразить тебе стріла лукавого ворога, не зневірюйся анітрохи. Навпаки, скільки б разів не здолав тебе ворог, – негайно підводься і воюй з ним знову. Адже Той, Хто кладе початок подвигу, завжди тримає напоготові правицю, щоб подати її тобі. Щойно ти простягнеш до Нього руку твою, вмить Він подасть тобі правицю Свою, щоб підвести тебе. Підступний же ворог старається довести тебе до відчаю, щойно ти впадеш. Не вір йому! Але коли падатимеш навіть сім разів на день, намагайся підвестися й умилювати Бога покаянням.

Перш ніж хто вчинить беззаконня, ворог всіляко применшує це беззаконня в його очах. Особливо применшує він похить чуттєвої насолоди, начебто задовольнити її – це те саме, що вихлюпнути на долівку склянку холодної води. Лукавий применшує гріх в очах людини перед тим, як вона його вчинить; після гріха, навпаки, він надто перебільшує беззаконня в очах того, хто скоїв його.

Чи бачиш, що покаяння спочатку постає перед грішниками не суворим, а поблажливим і легким? Не пропонує воно посту, не вимагає ані стриманості, ані чужання, але лагідно запрошує розпочати з визнання: згрішив я... З найлегшого починає, бо знає, що подальше довершить совість. Ця співтаїниця покаяння бере душу під свою опіку і спішить очистити її. Совість знає, що душа покірпа благові, й править нею, як вершник. Вона хоче, щоб покаяння було прийняте, бажає, щоб утвердилось воно в грішниках і, як сонце, проникло в їхній ум, освітивши його. Так легко приводить вона їх до Бога і невдовзі робить їх Його набутком.

За матеріалами: «Дивенсвіт»

Про Причастя у Великому пості: Літургія Передосвячених Дарів

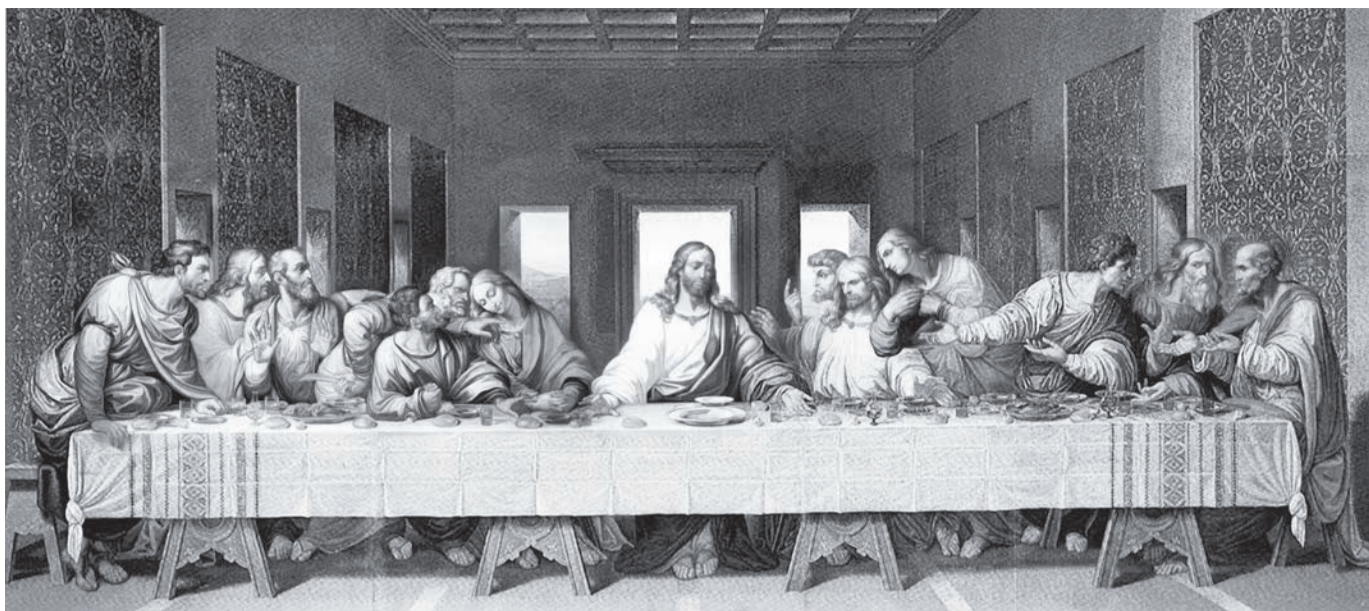
Терміном «Літургія Передосвячених (Напередосвячених) Дарів» означається богослужіння, під час якого вірним подаються до причастя Святі Дари, освячені раніше на Літургії за чином святого Василія Великого або святого Івана Золотоустого.

Точного часу встановлення цієї відправи не знаходимо і в найстарших церковних рукописах. Однак є певним той факт, що своїм походженням ця Літургія є дуже давньою і давність її сягає встановлення посту у перших віках християнства. Про початок походження такого служіння свідчить звичай, що забороняв відправляти повну Божественну Літургію під час Великого посту. Це було пов'язано з тим, що Літургія носила характер торжественної богослужби та була завжди поєднана з христоролюбними трапезами, званими агапе. Така відправа не могла служитися у Велику Чотиридесятницю, у час покаяння та смутку. Сам піст проходив у довгих молитвах, роздумах та добрих і милосердних ділах. Про це говорив і Лаодикійський Собор у 364 році: «Дні Чотиридесятниці – це час покаяння. Тому кожен нехай роздумує над своїми беззаконнями та нехай уникає радісних торжеств, щоб не насичуватися ними перед часом».

Був, однак, серед вірників звичай, як то нам свідчать святий Павло та Отці Церкви, приступати до святої Євхаристії при кожній Господній відправі. Та з постановням Великого посту всі Совершенні Євхаристійні Тайнодії заборонялися і лише у суботи та неділі дозволялося їх служити на згадку, як то говорив 1-й Нікейський Собор, радісних подій Старого і Нового Завіту. Тому, щоб вірні не залишалися без Святого Причастя на довгий час, було запроваджено служити відправу, на якій би подавалися Святі Дари до приймання.

Отже, головним чинником у виникненні Літургії Передосвячених Дарів стало Святе Причастя – джерело всіх благодатей та скріплення духовних сил, що так потребували вірні у боротьбі з гріховною тілесною натурою, особливо у часі Великої Чотиридесятниці: «Подай і нам, благий, – взиває священник у заамвонній молитві Літургії, – добрим подвигом подвизатися, час посту завершити, віру неподілену зберегти, голови невидимих змій сокрушити, і переможцями гріха явитись, та неосудно досягнути і поклонитись святому воскресінню».

Старі класичні коментарі Літургії Передосвячених Дарів, а за ними також сучасні українські та російські, ставлять початок і заснування цієї Літургії на первісній апостольській часі, або й приписують її виникнення та походження самим апостолам. Це підтверджується літературними та літургійними пам'ятниками давнини. Святий Софроній, патріарх Єрусалимський (VII ст.), свідчить, що в його часі дехто говорив, що вона Якова, званого братом Господнім, інший казав – Петра, верховного апостола, приписували її й іншим. До імен Якова і Петра додавалося також ім'я апостола Марка, який уклав так звану Передосвячену Літургію для потреб Александрійської Церкви, єпископом якої він був сам і для якої уклав повний чин відправи Божественної Літургії. Приписування чину Літургії Передосвячених Дарів апостолам не піддавалося ніяким сумнівам, особливо в Александрійській Церкві. Та й у Єрусалимській Церкві, де ця відправа користувалася великою пошаною, її беззастережно приписували апостола Якову, першому єпископу Єрусалима. Так і поширилася практика вважати

«Тайна вечеря» — фреска Леонардо да Вінчі, 1495–1497 рр.

автором Літургії Передосвячених Дарів апостола Якова.

Цікавими є свідчення святого Прокла, Константинопольського архієпископа: він говорить про те, що Василій Великий скоротив для Кесарійської Церкви чин відправи Передосвячених Дарів, приписуваний апостола Якову. Разом з тим, він вніс до неї власні молитви і в такому виді подав для служіння в Константинопольській Церкві. Звідси вона й була поширена по цілому Сході, витіснивши Літургію Напередосвячених Дарів апостола Якова. За деякими грецькими списками, вона почала носити ім'я святого Василія Великого. Інші приписують авторство цієї Літургії святому Григорію Двоєслову, Папі Римському. Велика кількість сучасних критиків дуже скептично ставляться до цього авторства, а деякі навіть заперечують його. Слов'янські коментарі, натомість, з більшою чи меншою впевненістю приймають авторство Григорія Двоєлова. Приписуючи йому авторство, вони стверджують, що до часу Григорія Двоєлова Літургія була поширена лише в усному переданні, яке було різним у різних Церквах. Папа Григорій, будучи у Царгороді, записав її, а потім, трохи змінивши старий чин, подав, як один цілісний зразок до служіння у Вселенській Церкві. Таку думку про авторство цієї Літургії приймають також і греки.

Важко зараз прийти до остаточного правдивого рішення, хто насправді являється автором цієї давньої, знаної ще в первісних часах християнства великопосної відправи. Христова Церква з давніх-давен приписує її святому Григорію Двоєслову, папі Римському. Яскравим доказом такого свідчення є старовинні коментарі – рукописи, що підтверджують цю загальну думку Церкви. У відпустовій молитві, що читає священнослужитель при кінці відправи, згадується ім'я святого Папи, який поклав край різницям у служінні відправи, що мала кожна помісна Церква, тим самим надаючи одночасно їй єдиність – це єдиний зразок для служіння в цілій Вселенській Церкві.

Старі рукописи та коментарі Літургії Передосвячених Дарів твердять про те, що ця відправа служилася виключно у Велику П'ятницю. Цей звичай служіння практикувався як на Сході, так і на Заході. Але з часом, коли почали проводитися Вселенські та помісні собори, цей день служіння на Сході занепав, а на Заході залишився незмінним аж до сьогоднішнього часу.

Радикальні зміни щодо служіння Літургії Передосвячених Дарів настали у 364 році, коли Лаодикійський, а потім і

Трульський Собор (691 р.) своїми постановами заборонили відправляти повну Святу Літургію у часі Великої Чотиридесятниці. На цих Соборах було сказано, що в цей час належить служити Божественну Літургію лише в суботи та неділі, а в усі інші дні приписано відправляти Літургію Передосвячених Дарів. Винятком з цього правила став празник Благовіщення, на який Собор приписав служити Божественну Літургію, подібно як у суботи та неділі посту.

За цими рішеннями на Сході остаточно і вповні запанував звичай відправляти Літургію Передосвячених Дарів у всі алітургічні дні, включно з середию та п'ятницею сиропусного тижня, а також по понеділках і вівторках першого тижня посту. Але згодом, без будь-якої на то причини, спочатку у Царгородській Церкві, а потім і у всіх слов'янських Церквах стратився звичай відправляти згадану Літургію у середу та п'ятницю сиропусного тижня, як також і в Велику П'ятницю.

На остаточне рішення щодо днів, у які слід відправляти Літургію Передосвячених Дарів, немалий вплив мав також і устав Єрусалимської Церкви. Саме від неї було взято звичай не служити в понеділок і вівторок першого тижня святої великої Чотиридесятниці жодних літургічних богослужінь. Причиною цього було те, що згаданий устав за старовинними звичаями своєї Церкви приписував на ці два дні строгий піст для тіла, а слід за цим було прийнято і те, що потрібно такий самий піст зберігати також і для душі.

У пізніших століттях, у зв'язку з сильним послабленням ревності серед християн, через що вірні в часі Літургії вже не приступали так часто до св. Тайни Тіла і Крові, виник новий звичай відправляти Літургію Передосвячених Дарів лише два рази в тижні, а саме – у середу та п'ятницю. У такий спосіб понеділок, вівторок і четвер стали днями алітургічними, у яких не відправлялося ні Божественної Літургії, ні Літургії Передосвячених Дарів.

Тут потрібно зазначити і те, що відправляти Літургію Передосвячених Дарів лише у середу та п'ятницю в часі Великої Чотиридесятниці не було для Східної Церкви ні чимось новим, ні чимось противним старовинним звичаям. Про звичай причащатися напередосвяченими Дарами у середу та п'ятницю, який існував на Сході, свідчать такі видатні Отці, як святий Василій Великий та святий Єронім.

У слов'ян звичай причащатися тільки у середу та п'ятницю ввійшов до вживання досить пізно. Літургікони, що беруть свій початок з XVII ст., приписують відправ-

ляти Літургію Передосвячених Дарів кожного дня в тижні святої Чотиридесятниці, а не лише в середу та п'ятницю. Цінним у цьому є свідчення одного з найвідоміших літургістів, доктора церковної історії, право-славного протоієрея Никольського. Він, подаючи докладний устав служіння великопосної Літургії Передосвячених Дарів, зазначає, що на початку XX ст. у Києво-Печерській лаврі був старий звичай відправляти це богослужіння кожного дня великого посту, за винятком понеділка і вівторка першого тижня, Великої П'ятниці, Благовіщення та всіх субот і неділей. Згодом, як то подають нам пізніші устами, видані у Львові, було визначено служити Напередосвячену Літургію лише в середу та п'ятницю, а у Страсній седмиці – в понеділок, вівторок та середу.

З усього вищенаведеного можна зробити висновок, що Літургія Передосвячених Дарів свій основний розвиток і оформлення набула на Сході. Кожна Церква, яка відправляла цю великопосну богослужбу, у залежності від потреб вірних та місцевих звичаїв, проводила її в різні дні тижня. Головними уставами, котрими користувалася Вселенська Церква щодо служіння цієї відправи, були Константинопольський та Єрусалимський. Один і другий своїми викладами забороняли служити Літургію святого Василія Великого та святого Івана Золотоустого в часі Чотиридесятниці, базуючись на словах, виголошених на Соборі в Труллі в 691 році: «У всі дні посту Святої Чотиридесятниці, крім суботи і неділі і святого дня Благовіщення, свята Літургія нехай не правиться інша, як тільки Напередосвячених Дарів».

У залежності від прийнятого кожною помісною Церквою уставу, Єрусалимського чи Константинопольського, і відправлялася Літургія Передосвячених Дарів у визначені ним дні. Загальному поширенню дістав устав Єрусалимський, котрим і досі користується велике число Східних Церков. Він різнився від Константинопольського тільки тим, що приписував служіння лише у середу і п'ятницю, а не кожного дня, як то робив устав Константинопольський. Старовинна практика відправляти Літургію за Єрусалимським уставом привела Східні Церкви, що були з'єднані з Римським престолом, до служіння Літургії Івана Золотоустого і в ті дні, які раніше були вільні від богослужіння – у понеділок, вівторок та четвер.

Джерело:
Архикатедральний собор св. Юра

«Алкогольна залежність може бути як у 70-річного чоловіка, так і в 13-річного школяра», – психотерапевти центру «Назарет»

Програма «Психологічна порада» на «Воскресіння. Живе радіо» розпочала цикл програм про психологію залежностей. Перша програма – за участю психотерапевта реабілітаційного центру «Назарет» у Львові Марини Потурай та директора центру Віктора Романчука. До вашої диспозиції – основні думки даної радіопередачі.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визнала алкоголізм хворобою ще у 1986 році, ігromанію – у 2018-му. З 1988 року 26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками, визначений Генеральною Асамблеєю ООН.

Алко- та наркозалежність в Україні стрімко зростає і «молодшає». Україна – серед лідерів у світових рейтингах споживання алкоголю, а за рівнем алкозалежності входить у десятку. За даними МОЗ України за 2018 рік, 4,2 відсотка населення (понад 1,7 млн

чоловік) – алкозалежні, 0,9 відсотка (близько 400 тис. чоловік) – наркозалежні. Фахівці, зокрема із ВООЗ, кажуть: залежність від алкоголю та наркотичних речовин, а також так звана лудоманія (залежність від азартних ігор) – це хвороби.

– Хімічні залежності давно визнані хворобою, – каже Марина Потурай. – Проте в нашому суспільстві ставлення до алкоголізму далеке від розуміння, що це хронічна прогресивна хвороба, яка може призвести до передчасної смерті. Зазвичай алкоголізм сприймається як погана звичка чи слабкість, яку можна подолати, «взявши себе в руки». Це не так чи не зовсім так, тому що людина стає чи вже стала заручником цієї хвороби, яку суспільство хворобою не визнає. Етичні наслідки цього – людина з такою залежністю не викликає співчуття, бажання допомогти й підтримати, бо «сама винна». Тому один із головних напрямків просвітницької роботи нашого центру – роз'яснення, що таке алкоголізм, які його механізми і пастки...

Директор «Назарету» Віктор Романчук підтверджує: алкогольна залежність може бути як у 70-річного чоловіка, так і в 13-річного школяра. Ця хвороба не має обмежень ні щодо віку, ні щодо статі, ні щодо соціального чи матеріального становища. Так, у

когось більші ризики, у когось менші. «Люди не народжуються із цієї хворобою, навіть якщо батьки зловживали і така схильність потенційно вища, але є певні процеси, які її стимулюють і розвивають – зокрема, психологічні», – каже він.

А причини цих процесів зазвичай кореняться в психологічних проблемах людини: коли людина не може впоратися із якимись емоціями та переживаннями і прагне позбавитися цього дискомфорту. І знаходить спосіб – алкоголь (чи щось інше). Як приклад, який наводить психотерапевт: хлопець приходить на дискотеку, але не вміє танцювати. Йому незручно, важко, він боїться видатися недолюбим, але випиває, розслабляється – і от, ніби й легше, і танцювати можна без побоювань, що про тебе подумують...

– Мозок може запам'ятати цей момент – що саме може «виручити» у психологічно скрутну хвилину, – каже В.Романчук. – І тоді й в інших ситуаціях, з іншими почуттями, людина потребуватиме такої ж зміни свідомості, тому що мозок потребуватиме цієї дози задоволення і захисту від неприємних відчуттів. Але що більше людина випиває, то більше й страждає, тому що ці забиті у «підвал» почуття нікуди не діваються, вона не може прожити їх свідомо у реальності.

Чи означає це, що кожен може стати залежним від алкоголю? І так, і ні, навіть якщо середовище – колектив на роботі чи друзі, які цьому сприяють.

– Якщо людина психологічно збалансована, вона може й випити у компанії, і це її не «підчепить на гачок», не перейде у звичку, – каже Марина. – У більшості випадків узалежнення виникають і закріплюються у тих, хто має проблеми у вираженні почуттів і, буває, глушить це алкоголем.

Психотерапевти центру «Назарет» – першого і єдиного в УГКЦ реабілітаційного центру такого типу, який працює уже 15 років, кажуть: основна їхня робота – вилікувати, якщо так можна сказати, психологічний стан людини, дійти до причин, які привели людину до узалежнення як способу захисту.

– У багатьох основна перепона – це саме страх відмови від алкоголю, страх перед реальністю, – каже Віктор Романчук.

Департамент інформації УГКЦ

Я знаю багато подружків, які практикують побачення у шлюбі, і знаю велику кількість пар, яким ніколи на це не вистачає часу... Висновок з моїх спостережень такий: тим, хто дбає про час разом, піклується про свої стосунки, набагато легше вийти з кризи і набагато складніше потрапити в них. Все тут просто, але чи так легко зібратись на побачення?

А НАВІЩО?

Пастка часто криється уже в думці, що ми і так проводимо багато часу разом – вдома, у вихідні дні... Навіщо організовувати додаткові заходи? Адже ми виходимо разом з усією родиною (включно з дітьми), активно проводимо час.

Усі ці речі, спільне повсякденне життя, стосунки з дітьми, сімейні стосунки – все це дуже важливо, але не слід забувати про індивідуальні подружні стосунки.

Що дають побачення?

ДИСТАНЦІЮЮТЬ

У повсякденному житті, особливо з маленькими дітьми, розмови часто зводяться до організаційних та логістичних тем. Ми плануємо шопінг, ходимо до

школи, дитячого садка, прибираємо будинок, готуємо їжу, опікуємось дітьми, проводимо час з ними. І реальність така, що ввечері ми знесилоно падаємо в ліжко. Зрештою, втома, розчарування, взаємні очікування та сварки закрадаються до такого способу життя.

У наш час, коли ми живемо у такому швидкому темпі, також виникають стреси, пов'язані з роботою, здоров'ям тощо, нам просто необхідно провести час з коханою людиною наодинці, поговорити про щось, окрім дому, посміятися, триматись за руки, обійматися, прогулятися разом! І раптом виявляється, що ми дивимось на світ інакше, маємо більше оптимізму, безтурботності, сили та дистанціювання від труднощів повсякденного життя!

ПОКРАЩУЮТЬ ДОМАШНЮ АТМОСФЕРУ

Коли у нас задоволена потреба в близькості, ми проводимо час з коханою людиною, дбаючи про свій зв'язок, автоматичне підвищення окситоцину викликає посмішку на обличчі, і ми ста-

Навіщо нам подружні побачення?

емо добрішими до своїх близьких. Наші подружні стосунки, які ми доглядаємо, проводячи разом час, просто розквітають, а це – очевидна користь для всієї родини. Ми щасливі, тому виявляємо це один одному, а наші діти почуваються у безпеці та радості.

СТОСУНКИ ПОГЛИБЛЮЮТЬСЯ

Я думаю, що з цього варто почати. Тому що це має вирішальне значення у розвитку шлюбу. Важко говорити про глибину стосунків, не знаючи, що зараз переживає інша людина, чим вона живе, що її тішить, а що засмучує. Внаслідок різних переживань, появи дітей та багато інших причин ми змінюємось. Хоча й не помічаємо цього у своєму подружжі, іноді це важко прийняти чи зрозуміти. Тому потрібен спільний простір для розмов, щоб можна було слідкувати за тим, що відбувається з коханою людиною.

Звичайно, найкраще було б кудись вийти, але це не завжди можливо. Іноді все, що вам потрібно, – це смачна їжа, свічка та ви вдвох. Можна організувати це вдома, коли діти лягають спати.

ЗМЕНШУЮТЬ РИЗИК ЗРАДИ

Звичайно, ми навіть не припускаємо, що коханий\кохана може зробити таке; у нас є власні цінності, це неможливо. Чи?..

Я поділюся з вами однією з історій, яка стосується коханої людини. У мене є дозвіл від неї поділитися своїм досвідом, однак не надаючи жодних даних. Давайте назовемо їх Анжеліка та Рафал. Вони разом вже багато років. З часом вони почали віддалятися один від одного, перестали дбати про стосунки, побачення. Були поїздки з друзями, час, проведений

разом, і те, що вони були разом назавжди і завжди, було більш ніж очевидно як для них, так для всього навколишнього середовища.

Анжеліка все частіше їздила у відрядження зі своїм менеджером. Спільні проекти, багато розмов, розуміння, він слухав її, а вона його. У нього була дружина й дитина, але він не ладив з дружиною. Анжеліка ж була чудовим слухачем. Проведений разом час на самоті, увага, велика кількість розмов стали небезпечними. Вони закохалися одне в одного.

Анжеліка знала, що не може йти далі, відчула, що це суперечить їй, її цінностям. Їй важко було припинити ці стосунки, з'явилися відверті зізнання, емоційна близькість. Але раптом (слава Богу!) прийшло отверзіння, і Анжеліка зробила це. «Різкий поворот»: вона кинула роботу, змінила електронну адресу, заблокувала контакт, пояснивши Рафалу, що відбувається.

Обоє – Анжеліка та її менеджер – потребували того, хто б їх зрозумів і вислухав, і хоча вони не планували шукати другого чоловіка чи дружини, та через те, що їхні подружні стосунки були занедбані, з'явилася приязнь до іншої людини, яка вислухала, приділяла увагу, розуміла...

Звичайно, не лише на побаченнях ми повинні піклуватися про подружні стосунки. Однак мусимо обов'язково пам'ятати про них, щоб зберегти вогонь свого шлюбу і не дати йому згаснути. Подбаймо про спільний, подружній простір!

Адаптація Тетяни Трачук, «Дивенсвіт»

R&P Quintet:

тепла недільна розмова під храмовим небом

Уже роки постіль кожний вірянин, який має нагоду помолитися Богу в Гарнізонному храмі святих апостолів Петра і Павла у недільний вечір, насолоджується акапельним співом талановитих хористів. Вони не лише супроводжують святу Літургію у храмі, а й надихають власним голосом військових, сиріт та ув'язнених.

– Знаємо, що вам недавно виповнилось три роки. Розкажіть про історію створення гурту і про кожного учасника зокрема...

– Святий Миколай Чудотворець подарував нас Гарнізонному храму (усміхаються), оскільки наше перше вечірне богослужіння відбулось напередодні 19 грудня. Попередній настоятель цього храму владики Степан (Сус) запропонував Володимир Пуньку, котрий на той час там дякував, створити чоловічий колектив, який супроводжував би Боже-ственні Літургії та різні церковні події гарним співом. І капелану це вдалось, бо ми зібрались завдяки йому! Усі маємо музичну освіту – закінчили Львівську національну академію імені Миколи Лисенка, і в наш склад входять:

Василь Гнипок – баритон і керівник;
Володимир Пунько – II тенор;
Михайло Кушлик – I тенор;
Максим Сальников – I тенор;
Матвій Мельник – бас;

– Що означає для вас супроводжувати співом Літургію у Гарнізонному храмі?

– Кожної неділі та у свята у храмі є кілька богослужінь, куди приходять багато людей, але найбільше вони збираються тоді, коли співаємо ми, щоби помолитись разом з нами. Для кожного артиста головне – публіка (звісно, не можна так казати, бо це молитва). Але нам дуже приємно, що багатьом подобається наш спів, тому ми дуже щасливі співати тут, у такому величому храмі.

– Минулого року ви створили свій перший музичний альбом «Дозвольте заколядувати». Що надихнуло вас записати CD і чи вдалось поповнити своє надбання ще одним?

– Колядки актуальні з року в рік, тому ми вирішили записати саме це: внесли половину авторських, а інші аранжував Володимир Пунько. Безсумнівно, ми узгодили питання з авторським правом. У той час Матвій Мельник ще тим не займався, але зараз за аранжування відповідає саме він. Поки що не плануємо випускати масштабний альбом, позаяк працюємо над збільшенням репертуару. Однак маємо намір записати кілька синглів. Нещодавно ми зняли відеоре-

лядку «У Вифлеємі новина» – її можна переглянути у нас на Facebook-сторінці R&PQuintet.

– Знаємо, що ви не тільки співаєте у стінах храму, а й відвідуєте військові підрозділи. Як часто ви співаєте для захисників України?

– Гарнізонний храм апостолів Петра і Павла – це центр капеланства не тільки військового, а й в'язничного, студентського, сирітського. Зазвичай щомісяця ми співаємо для львівського підрозділу, рідше – у сиротинцях та у в'язницях. Але й мали можливість поїхати в Одесу і заспівати в порту. Спершу, коли ми прийшли, то відчули, що військові моряки були скептично до нас налаштовані. Можливо, через те, що очікували на зірок естради, а не на акапельний колектив. Але коли ми почали виконувати українські твори і власні обробки, вони неабияк приємно здивувалися.

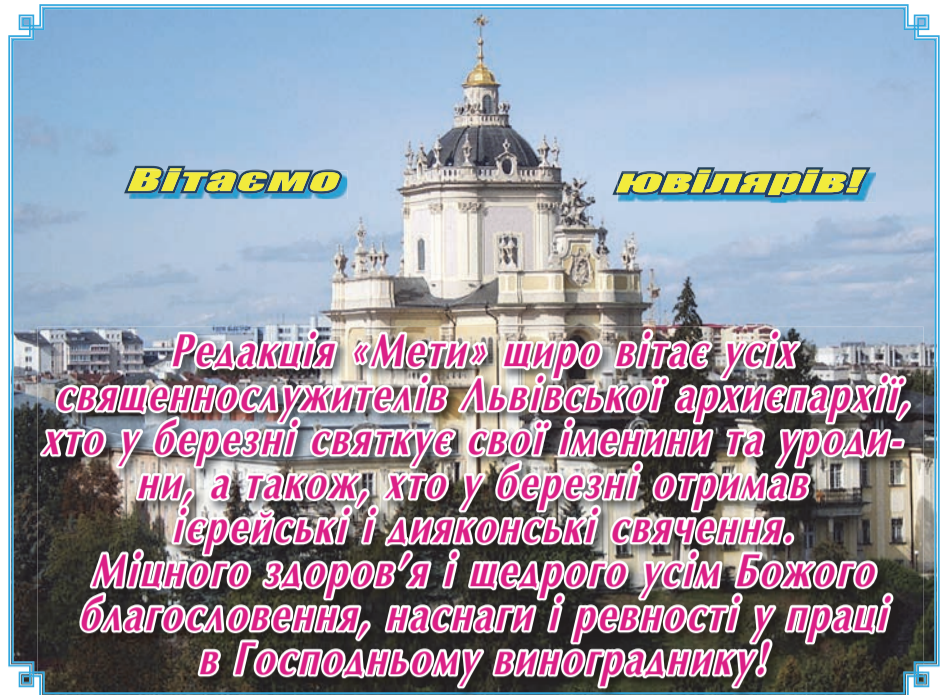
– У програмі «Жива музика» на радіо «Воскресіння» ви говорили, що були вперше з гастролями за кордоном. Розкажіть детальніше про цей новий досвід, як вдалось потрапити саме в Чикаго?

– Ми мали нагоду поїхати до США завдяки запрошенню Української католицької освітньої фундації, яка є партнером Українського католицького університету (УКУ). Коли ми супроводжували акапельним співом шлюб, тут у Гарнізонному храмі, директор фундації Джо Соліміні оцінив наш талант і запросив заспівати на благодійному вечорі від УКУ в Чикаго, де ми вперше презентували наш диск. Для нас це була неабияка честь заспівати в Америці, позаяк на цей концерт кожного року їздить дуже багато відомих українських зірок. Нещодавно поїхав Павло Табаков. Тому ми почали жартувати, що близько не їздимо, а відразу підкорюємо Америку.

– Ви – досить молодий акапельний гурт, а вже так стрімко розвиваєтесь. Розкажіть про свої майбутні плани: де збираєтесь виступати найближчим часом?

– Хочемо надалі розвиватись, плануємо не тільки виконувати духовну музику, а й класичну, створювати власну. У підтримку реставрації нашого храму у Великий піст готуємось дати низку благодійних концертів. Маємо намір зняти кліп у Гарнізонному храмі Павла і Петра, але на це все потрібно фінансування. До слова, у нас дуже багато планів щодо нашої творчості, але розказувати не будемо – боїмось, що не здійсняться. Але чекаємо усіх охочих послухати наш спів у неділю о 18:00.

Пауліна Гадач, «Духовна велич Львова»

Вітаємо ювілярів!

Редакція «Мети» широкі вітає усіх священнослужителів Львівської архієпархії, хто у березні святкує свої іменини та уродини, а також, хто у березні отримав ієрейські і дияконські свячення. Міцного здоров'я і щедрого усім Божого благословення, наснаги і ревності у праці в Господньому винограднику!

Коронавірус і медіа: паніка в соцмережах і погоня за сенсацією

Як управляти інформацією під час першої епідемії, що виникла в епоху соціальних мереж? На це питання в інтерв'ю для Радіо Ватикану (Vatican News) відповідає К'яра Джаккарді, фахівець соціології комунікативних процесів.

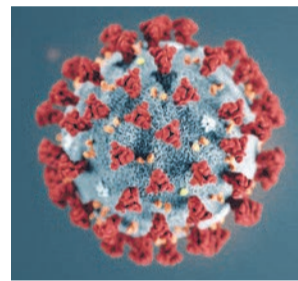
Тривога, напруження, страх, паніка – все це є проявами загального й поширеного занепокоєння, як особистого, так і суспільного, що виникло внаслідок такого несподіваного явища, як епідемія коронавірусу, яка за короткий проміжок часу змінила життя італійців та інших європейців. Здається, що небезпека, яка раніше була далекою, тепер зовсім поруч, зважаючи також на незвичні для всіх заходи, яких вжив італійський уряд у відповідь на виявлені випадки зараження коронавірусом.

Це все породжує також ірраціональну поведінку, як, наприклад, запасатися продуктами, спорожняючи прилавки в супермаркетах навіть в регіонах, де відсутні випадки зараження, або бігти в аптеку за респіраторними масками чи дезінфікуючими засобами, або замовляти їх в інтернеті.

КЛЮЧОВА РОЛЬ МЕДІА

Важливо усвідомити, що ключову роль у цьому явищі відіграють ЗМІ та соціальні мережі. І всім цим потоком інформації, що спричиняє паніку, потрібно якимось чином управляти. На цьому в інтерв'ю для нашої колеги Роберти Джізотті наголосила К'яра Джаккарді, що викладає соціологію культурних і комунікативних процесів в Католицькому університеті «Sacro Cuore».

Перше запитання журналістки стосувалося того, яким чином соціальні мережі

впливають на сприйняття небезпеки, пов'язаної з поширенням коронавірусу. Професорка відповіла, що, з одного боку, соцмережі дають можливість кожному висловити та поділитись з іншими власними страхами й переживаннями, але, з іншого боку, виникає ризик роздувати страхи, які породжують нестабільність, створюючи ситуацію панування того, що соціолог Зігмунт Бауман називав «демоном страху»; а філософ Мартін Гайдеггер писав, що через страх з поля зору зникають власні можливості. «Отже, страх, – підкреслила К'яра Джаккарді, – може отруїти теперішнє, і часто його навмисно роздувають, бо управління страхом дає владу».

РІВНОВАГА, ЯКУ ПОВИННІ УТРИМУВАТИ ЗМІ

Роль засобів масової інформації в цьому контексті, за словами професорки, полягає в тому, аби утримувати рівновагу, тобто подавати правдиву інформацію, не сприяючи поширенню паніки. Наприклад, подаючи цифри нових випадків зараження коронавірусом, варто підкреслити, що мова йде не про пандемію, а тільки про захворювання, серйозніше від грипу. За її словами, люди, що померли в Італії від коронавірусу, були похилого віку й мали інші захворювання, а кількість осіб, що помирають від ускладнень звичайного

грипу, незрівнянно більша. **ПАМ'ЯТАТИ ПРО ПРИРОДУ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ**

К'яра Джаккарді підкреслила, що потрібно також пам'ятати, що людське життя, як таке, пов'язане з небезпекою і ризиком. Сучасне суспільство, за її словами, намагається забути про те, що земне життя закінчується, а тому сприймає будь-яку загрозу життю в зовсім неадекватний спосіб. Можливо, для багатьох це може стати нагодою для того, аби замислитися над тим, що людина є смертною і що ми повинні вчиняти життя священним, а не намагатись побороти смерть, впадаючи в паніку внаслідок «передозування» необнадійливою інформацією.

Шокуючі заголовки спонукають купувати газети. Відомо, що емоції породжують сенсацію. В цей час основна тема всіх передач, від новин до ток-шоу, на всіх італійських телеканалах – це коронавірус. У цьому контексті викладачка Католицького університету «Sacro Cuore» зазначила, що, на жаль, сучасне суспільство є суспільством споживачів, що «спрагнене новин», а сумні новини, як відомо, привертають більше уваги, ніж добрі. На її думку, поряд із серйозними журналістами, які докладають зусиль, аби відновити рівновагу й привертнути увагу публіки до того, що є добрим у суспільстві, існують також і журналісти, які «хитро» маніпулюють інформацією на свою користь. Якщо газети не купують, то їх будуть купувати, коли з'являються шокуючі заголовки.

Світлана Духович
для Vatican News

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів
посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
літературний редактор
Святослав СМУК,
більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем. Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл. №